

ek

(Rador). A Daily tudósítója jelenti, ki akarja játszani az első Abessziniákat úgy szeretné a rendhatóságai in-

ország az abesszin- tical fogja nyugta- abesszin csapatok a ellenben nagyobb az olasz hadvezető- szár —, ugy azon- omáciál összekötte- nni az olaszoknak. zert az Abesszin- lkezése következté- udnak kötelezette- árubeszerzéseket esen beszintették. áliból számos ben- átszókótt Abesz-

prus pánik külső énzintezetek meg- kók beszintették a átátását. A Mária máris husz százalé- . A font ára 16 és

enzi a Szeuzi esa- t kairói és alexand- ájak, hogy a Szeuzi áboruhoz fog vezet- is azt a hirt közli, emény élesen elle- sának. Többszer olasz lel- diban Mussolini fia- a hajónak a kikö-

kelet-Afrikába megy (Rador). A Gandolfo katolikusból álló amely előtt kijelen- t, segítse azok erő- szsin viszály békés goznak. Mindent el- s elkerülése végett, egeket okozna.

és szerint Marconi nuában tartózkodik, idesen besoroztatja induló csapatokba. k Steinhäusel ek tárgyalását (Rador.) A haditör- Steinhäusel perének vádolnak, hogy az rveit ismerte és he- s, akkor ölték meg teinhäuselt árulás gre. A haditörvény- fegyveres örség áll- tagad, míg a poli- onatkozó kérdése- k ellené felhozott zerepel több Hitler- ezett, amelyek autó- s. Azt állítja, hogy et. Az elnök meg- rítte az osztrák jel- sel kijelenti, hogy a, de csak egy-két tárgyalás folyik.

megmaradnak oartban 28. Mint ismeretes, kók alapján Nichfor kékingesek vezetését való visszatéréséig. zozaceni kijelentették, elégti őket. Addig is- talos lapjuknak, a ését. zuzisták kékingesei és etei között konfliktus agesek nem akartak keresztény párthoz vezetői most kérték álosan a kékingeseket meglepetésre nemhogy k kívánságnak, ha- hogy a kékingesek ülön szervezet, a nem- elitformációjaként. A t egyébként szeptem- tivták össze.

Táza postai... No. 224718/829. Szerkesztőség és kiadóhiva- tal: Cluj, Str. Baron L. Pop 19. Telefon: 9-77. Előfizetési... Havi 110, negyedévre 375... Évre 800, egészévre 1200... Földre: Havonta 2, negyed-... Földre 12, egészévre 20 doll.

KÉLET

NEOLITIKAI LAP

Ára 5 lej
Péntek, 1935. augusztus 30.
5695. EV. XVIII. ÉVF.
ELUL 1. 193. SZÁM.

Egy biztosabb módszer

Zseniális ötleteket talál ki a pénzügyi kormányzat, ha az államnak újra üres a pénzeszkája és meg kellene valahogy tölteni egy kis pénzzel. Uj adót már nehéz volna ki- találni, mert már alig van valami széles ez országban, ami ne volna megnyomorítva adó- val, esetleg dupla, vagy tripla illetékekkel is. Legutóbb például az iradalmi művekre vetett ki adót a pénzügyminiszter ur, pedig az effé- le a szellemi termékekben gazdagabb orszá- gokban is adómentes.

Nos, gondoskodni kell arról is, hogy ez a sokféle adó valamilyenképen be is folyjék az államkincstárba. Már régtől fogva nem kap utlevelet az a halandó, aki nem fizeti be min- denrendű adóját, nem kap iparengedélyt és más efélet, ami nélkül nem tudja művelni mesterségét.

Am mindez semmi. Most jön a bölcsesség koronája. Nem kaphat ezután építkezési en- gedélyt csak az az építész, aki előbb lefizette az adóját. Holott fordítva kellene csinálni. Minden módon segíteni az adóhátralékos épít- észet, hogy építhessen, hogy keressen és a keresetéből kifizethesse az adóhátralékát. Mert miből fizessen vajjon, ha nem épített? Ez azonban nem okoz gondot a pénzügyi kormányzatnak. Okos gazda megteji a tehenét mindennap ovatosan, hogy másnapra is ma- radjon tej. A mi adórendszerünk agyonüti a tehenet, de miből fog fejni akkor jövőre? Az építész, ha nem tud fizetni, nem építhet, tehát holnap sem fog tudni fizetni. De nem- csak ő, hanem az a sok munkás sem, aki ke- nyér nélkül marad, mert az építész nem jut- hat munkához.

Ilyen módon aligha feltehetik meg az állam- kincstár üres zsebe, csak az adófizető meg- végleges tönk. Elvégre, ha valaki tény- leg nem tudja az adóját kifizetni, az nem ünneg, hogy amiatt megfoszják a kenyértől. Tudnánk mi egy jobb módszert ajánlani. Vegyük vissza a lopott pénzt azoktól, akik fizető éve lopkodják és panamázják az ál- lam pénzét. Akkor summa tene ki belőle, hogy legalább tíz évig nyugodtan alhatná- nak az adófizetők.

Fiat pax — paxat justitia

Minél jobban közeledik a népszövetségi tanács szeptember negyedik ülése, annál szkeptikusabban lehet és kell megítélni az abesszin-olasz konfliktus békés megoldásá- nak lehetőségét. Ezt az erősödő szkepszist egyre több bizo- nyíték és szimptóma támasztja alá. Mindenekelőtt a Duce pálfordulása, aki pollelenes agresszivitását a tőle már meg- kottá vált elaszóitással cserélte fel a angolbarátabb megnyilatkozásokkal. A botanói minisztertanács kapcsolata az egész világ közvéleménye — az ed- di stílushoz híven — azt várta, hogy Mus- solini ismét az asztalra csap és ismét me- gnyergeti Angliát. Nem ez, sőt pont ennek az ellenkezője történt. A Duce kijelentette, hogy Anglia nyugod- ni alha: Olaszország nem fogja veszélyez- ni az angol érdekeket Abessziniában. Ez óra sem telt el e kijelentés óta és az ol távirati irodák máris az angol „köz- vélemény” csodálatos változásáról számol- be: Anglia már nem ragaszkodik az ország elleni szankciókhoz. Miből természetesen következnek az, hogy a Duce a legnagyobb lelki nyugalom- mal kezdheti meg az afrikai háborút: a Nép- vetség nem fog berzenkedni s megelé- g — majd Pilátus ismert gesztusával — eni fogja a kezét. Francia államtanács szintén leszögezte, hogy ragaszkodik a népszövetségi alap- mány rendelkezéseivel és megtesz minden észitést a békés megoldás érdekében. Ez a diplomatikus megfogalmazás valósá- g stílusremek: óvatos és okos, ájtatos és yben széles ajtkokat táró az obligók elől ó menekülésnek. A népszövetségi alapokmány ugyanis ka- rónkusan leszögezi, hogy a háborút kez- tethat támadó népszövetségi tagállamot életlen szankciókkal kell sújtani. A nán nyilvánvaló, hogy jelen esetben

A belga királyi pár tragikus autó- katasztrófiája Svájcban

A király egy fának vezette az autót, a királyné meghalt, a király megsebesült

BRUXELLES, augusztus 29. A belga királyi családot szörnyű fátum üldözi. Alig másfél esztendővel ezelőtt történt, hogy Albert belga király, aki szenvedélyes tu- rista volt, és egy szakadékba zuhant, ahol halálra zuzta magát. Albertet fia követte a trónon II. Lipót néven, akit fiatal feleségével, Asztrid királynővel körülrajongott a belga nép zere- tete.

A fiatal királyi pár nyári vakációját Svájcban Luzern mellett, Haslihorn villá- ban töltötte. Ma délelőtt autókivándulásra indultak a vierwaldstätti tó környékére. A volánnál a király ült, mellette a királyné, míg a sofőr hátról foglalt helyet. Kussal köz- ség mellett, a néptelen országúton 80 ki- lométeres sebességgel vezette a király az autót. Egy erős kanyarodónál a fák fel- mondat a szolgálatot és az autót iriázatos sebességgel egy fának rohant.

Ugy a király, mint a királyné széles ív- ben röpültek ki az úttestre. A királyné azonnal szörnyethalt, a király könnyebb sérüléseket szenvedett és ugyancsak köny- nyebben sérült meg a sofőr is. Bár a király csak könnyebben sérült meg, annyira megrendült a királyné halá- la miatt, hogy semmilyen felvilágosítást nem tud adni a szerencsétlenség körülmé- nyeiről.

A királyné holttestét a halishorn kas- télyba szállították és odavitték a királyt is, miután sebeit bekötötték.

BRUXELLES, augusztus 29. Asztrid királyné halálának híre délben érkezett meg a belga fővárosba és rádión azonnal tudatták Belgium népével. A hír leirhatat- lan megdöbbenést keltett világszerte, mert a királyi pár mindentűt tisztelték és sze- retették. Van Zeeland, Belgium miniszter- elnöke azonnal minisztertanácsot hívott egybe.

BRUXELLES, augusztus 29. Asztrid királyné 1905 november 17-én született, te- hén még 30 éves sem volt, amikor a halá- los szerencsétlenség érte. Oszkár hercegnek, Gusztáv svéd király öccsének és Ingeborg hercegnőnek a leánya. Lipót herceghez 1926 november 4-én ment férjhez, akivel együtt 1934 február 23-án lépett trónra Albert király tragikus halála után.

A szerencsétlen véget ért királyné há- rom gyermeket hagyott árván: Jozefin Karolínát, Baudoin brabanti herceget és Albert liegei herceget.

Az országba, de a tárgyalásokat a román kötvények tulajdonosai folytatni fogják egy-két hét múlva. Arra nézve kell még megállapodjanak a francia kormányval, milyen árúikkal által történjen a szelvé- nyek fizetése. Badulescu visszaérkezése után azonnal minisztertanácsot tart a kor- mány.

ország, minj Anglia — megfelelő biztosíté- kok ellenében — fájó szívvel bár, de bele- fognak törődni a keletafrikai háború reali- zálásába.

Elvégre holló a hollónak nem vájja ki a szemét, hiszen Anglia és Franciaország is ugyanazt tették hajdanában Afrikában, amit most Mussolini akar tenni.

Kétségtelen, hogy sem Anglia, sem Fran- ciaország nem szivesen osztják meg hege- moniájukat Olaszországgal Afrikában, de ha az európai egyensúlynak ilyen borsos ára van — hadd vesszen inkább Abessziniá és maradjon az egyensúly.

Fiat pax — paxat iustitia; legyen béke — és vesszen az igazság. Hogy azután az abessziniai háborút eset- leg fiaskóval fog végződni, hogy Anglia a kulisszák mögött mindent meg fog tenni az abesszin „függetlenség” győzelme érdekében — az más lapra tartozik.

Az esélyek kiszámíthatatlanok. Csak egy bizonyos, nevezetesen az, hogy az a fennen hangoztatott genfi erőfeszítés — pusztá erőfeszítés fog maradni.

Abessziniá kulcsa

Dzsibuti Abessziniá kulcsa. Főleg azért, mert sója van, nemcsak képletesen, hanem szószertint véve. A „Compagnie Commerciale des Sels Marine” Dzsibutiban párol- ja a tenger vizéből a sót. Ez a francia tár- sulat egyetlen szószállítója Abessziniának, amióta az olaszok és az abesszinek között konfliktus állott be, Abessziniának nincsen sója, eltekintve egy kis sóhegytől, amely öt százalékát sem fedezi a szükségletnek. Hogy milyen fontos a francia sóártusulat Abessziniá szempontjából, kiderül a gyár- telep januári termeléséből. Ez év elején az 1762 tonna sóból 1500 tonnát küldtek Ad- dis-Abehába. Nem vámentesen küldték. A só állami monopólium és a vámo az ál- lam nevében a Société Franco Ethiopi- enne pour le Commerce du Sel szedi be és természetesen tovább adja az államkinc- stárhoz. Az illegális behozatalt súlyos pénz- bírsággal sújtják, azonkívül el is koboz- zák az árut. Minden kiló só után tíz taubé büntetést kell fizetni. Ha valaki nem tud- ja megfizetni a bírságot, akkor a vámhi- vatal vezetője lecsukhatja maximálisan egy hónapra. A feljelentők prémiumokat kap- nak: három tallért kilónként.

Abessziniának nagy szüksége van Dzsibuti sójára. Ha megtörténne egy olasz előrenyomulás Assab felől dényugat felé a Danakil sivatagon át a francia vasúthoz, akkor ez Abessziniát súlyosabban érinten- né, mint egy veszített háború. Mert elzárnák előle a sót. Dzsibutinak vi- szont egyetlen ipara a tengeri só kiakná- zása. Alig két európai ház van a város- ban, a többi mind barakk, sótisztító mű- hely és gépházak.

Azonban ezekből a vámokból és adók- ból Dzsibuti közigazgatásának költségve- tése még nem fizetődnek ki. A közigaza- tást Abessziniá vasútja fizeti meg.

Ki építette ezt a vasutat, amely az 6 egyméteres keréktávolságával a világ má- sodik legmagasabb fuvartarifáit szedi be? Menelik királynak egy időben volt egy svájci tanácsosa és barátja: Ilg mérnök. Ennek az Ilgnek a barátja volt Ghefleux francia mérnök, akivel együtt építette a négus számára az első telefont. Összejöttek a négus lakására az etiopiai papok, órák hosszat tanácskoztak a dolgok fölött, meg- vizsgálták az apparátusokat és végül úgy találták, hogy a telefon „varázslat” és számítani kell az országból.

Abessziniában évezredek óta a varáz- sítókat nem égetik el, hanem próbát tesz- nek velük. Ha megállják a próbát, nyer- nek tekintélyben, ott maradhatnak az or- szághoz és „varázslatukat” végre is haj- hatják. Ha azonban nem sikerül a próba, akkor haladéktalanul el kell hagyniok az országot.

Abban az időben Ilg és Chefneux fran- cia módon kikészített finom cipőbőrt kap- tak. Ezen kellett kipróbálni tudományu- kat. Ha egy éjszakán át cipőt tudtak elő- varázsolni a bőrből, akkor ott maradhat- tak varázslatos távbeszélőkkel egyetem- ben. Ha nem puccolniok kellett volna. A két ügyes ember feláldozta saját pár tar- talékkipőjét, ezt átadták a papoknak. Olyan döbbenet támadt erre, hogy szinte féltstenekek tekintették a mérnököket, akik most már a négus különös kegyelt- jei lettek. Menelik, hogy kedvezhessen ne- kik, vasuti koncessziót adott kettőjüknek. A koncesszionáriusok viszont Meneliknek százezer frankos ajándékot adtak — vas- utrészvényeknek.

1893-ban Ilg és Chefneux megkaptak a koncessziót, de nem volt elég tőkéjük, hogy meg is építsék a vasutat. Néhány gazdag barátjukhoz fordultak és így hozták az án-

Végre mégis megegyezett Románia Franciaországgal

Bucuresti, augusztus 29. A pénzügyi- miniszter kedvező híreket kapott a Párisban tárgyaló Radulescutól. A Lupta szerint a kiszivárgott információkból az tűnik ki, hogy elvben érdekelte francia körök hoz- zájárulnak a román állásponthoz, tehát, hogy a szelvényel fizetése a román kivi- telnek adott szuprakvóta által történjen. Ezzel az eredménnyel Badulescu visszatér

Olaszország a támadó fél: a szankciókat vele szemben kellene alkalmazni.

Am Franciaország vezető államférfiai még az államtanács előtt kijelentették, hogy Franciaország kategorikusan ellenzi a szank- ciók alkalmazását.

Maradna a béke érdekében való erőfeszít- és.

Nem kételkedünk abban, hogy ez az erő- feszítés és tényleg meg fog történni, viszont arról is meg vagyunk győződve, hogy az ellentétes olasz erőfeszítés, mely mögött kétszázezer katona szuronyra és a fasizmus beiső válságának kényszere áll — egyse- rűen ledorongolja a pacifisták erőfeszíté- seit.

Az erőszakot ugyanis még soha és soha a történelem folyamán nem sikerült szép szavakkal visszavonulásra bírni. Az erőszá- kot — sajnos — csak erőszakkal lehet le- törni; az erőszak azonban jelen esetben újabb világháborúhoz vezetne. Ha pedig a világháborút el lehet kerülni azáltal, hogy Abessziniában szabad kezét biztosítanak a Ducenak, akkor ugy Francia-

össze „Compagnie Imperiale de Chemins de Fer Ethiopiens” néven a vasutársaságot és meg akarták kezdeni az építkezéseket. Ekkor azonban beleavatkoztak az angolok, akik a vasut miatt attól tartottak, hogy csökkenni fog a karaván kereskedelem Zeila Berbarán át. Hasonló aggályaik voltak az olaszoknak is Asab és Massaua miatt. Még Abessziniában is halasztottak ellenzéki hangok és pedig a konzervatív tartományi fejedelmek részéről. Az uralkodó azonban nem engedte befolyásolni magát és amikor a franciák hozzájárultak a vasutépítéshez és ahhoz, hogy Dzsibuti legyen a vasut kiinduló állomása, meg lehetett kezdeni az építkezéseket. Azelőtt az arabok tevékenységét és az abesszinek ösvér szlopa két hónapot igényeltek, hogy eljussanak Dzsibutiból Addis-Abebabá.

1898-ban az első francia kereskedő, Savourés, aki nagyobb rakományt akart szállítani, nagyon porul járt. Teljesen kifosztották. Egy évvel később 330 embert gyilkoltak meg a danakil és szomáli törzsek, akik a karavánokat állandóan fosztogatták és nyugtalanították. Két védelmi forrásuk volt: vagy a rablás, vagy pedig hogy váltásdíjért átváltatták a karavánok kíséretét az ő területükön.

Amikor megkezdődött a vasutépítés, a bennszülöttekkel azzal kellemetlenkedtek, hogy éjszakánként megrohanták a töltésen dolgozó fehér munkásokat és néhányat közülük megölték. Kiszámították, hogy minden kilométerre legalább egy fehér áldozat esett. Minthogy 680 kilométert építettek, ugyanennyien kellett áldozatul esniük a nomád törzsek dühének. A vasutállomásokat már apró védőváraknak építették ki, kicsiny ágyúkkal és fegyveres őrséggel. Mig végre aztán sikerült a törzsek sejkjeitől nagy váltásdíj ellenében biztonságot szerezni.

Körülbelül 2500 méternyi emelkedést kellett a vasutvonalon legyőzni. 90 kilométerre Dzsibutitól fekszik Ali Sabiet, a francia határállomás. Innen ötven kilométeres karavánut vezet Dittil felé, ahol — közhevetőleg — 1934-ben Bernard francia adminisztrátort meggyilkolták. Itt ugyanis Chapon-Balsac francia kormányzó oázist akart létesíteni, ahová az Abbetóbból vizet akart vezetni. A víz magnéziumtartalmu volt és mint ilyen terméklenné tette az egész területet.

Tíz kilométerre Ali Sabiet mögött fekszik Duanle, az abesszin határállomás. Itt az usznak írást kell felmutatni, hogy megfeleljen a területen vízumot szerzett az abesszin konzulátuson. A következő állomás Aisa, amely jó vendéglőjéről ismertes. Gazella-húst szervíroznak, jó borokkal. Itt az emelkedés olyan magas, hogy egy második lokomotívot kell bekapcsolni. Néhány órával odébb egy nyolcvan méteres mélység fölött húzódik el Abessziniá legszebb és legérdekesebb hídja, a technika mesterműve. Amikor annakidején az építkezés itt tartott, Menelik és miniszterei megállították és azt mondták, hogy ők nem adtak, csak vasutra engedélyt, nem pedig hidra. Egy ideig nem is lehetett tovább építeni, míg azután a francia kormány is beleavatkozott. Menelik a franciáknak sem adta ingyen. 360 ezer tallért kellett fizetniük az abesszin államkincstárnak. Ez a nagy összeg a vasutársaságot krizisbe hozta, likvidálnia kellett, úgy hogy egy másik társulat volt kénytelen átvenni az építkezéseket. Ez is csak francia állami támogatással tudta azután végrehajtani.

A társulat részvényitőkéje 17.300.000 frank és 34 ezer 600 részvényből áll. Ebből a pakettól 4600 darab jutott II. Meneliknek. Ezeket a részvényeket 1933 decemberében a mostani negustól, Haile Selassietől visszavásárolták, 867 ezer frankért.

A vasut egyike a legjövődelmesebbeknek. 1931-ben 9.265.948 frankot jövedelmezett, 1932-ben 200 ezer frankkal többet, 1933-ban azonban a dekonjunktura visszkentette jövedelmét 7.325.000 frankra. 1933-ban a társulat 125 frank osztalékot fizetett, 1934-ben 25 frankkal többet. 1935 évre a társulatnak 6.127.962 frank tartaléka volt. 1935 január 7-én az olasz kormány 2500 részvényt vásárolt meg. Ezeket a részvényeket nem jegyzik a tőzsdén.

Forgalomban sincsenek. Az olasz részvényvásárlások azonban nem tudják befolyásolni a franciákat a vásárlásokkal.

A vasutak éjjel a bizonytalanság miatt nem vonulnak át sivatagos területen. Három napig tart az út Addis-Abebaig. Az első nagyobb állomás Dire-Daura, amely

együttal vámhivatal is és ahol mindent megvámolnak. Egyedül azok az expedíciók menekülnek a vámkötelezettségtől, akik az ethiopiai kormány ajánlásával vannak el látva. A vám általában a cikkek értékének tíz százaléka. De azért a további állomásokon is szednek kisebb vámokat.

Ujra felosztják a hatalmak a világtengereket

Amerika döntő lépésének jelentősége Japán új követeléseivel szemben

Washington, augusztus 29. Amerika törvényhozásának az a határozata — amellyel új semlegességi törvény formájában leszövegezte az Egyesült Államoknak állásfoglalását bármely eljövendő háborús bonyodalom esetére és elvi alapokra helyezve mondotta ki azt, hogy Amerikát feltétlenül meg kell óvni az európai bonyodalomba való keveréstől —, mint előrelátható volt, világszerte nagy feltűnést keltett. Maga az amerikai politikai közvélemény sem egységes a kérdés megítélésében, viszont még azok is, akik a semlegességi deklarációk részleteivel nem értenek egyet, örömmel üdvözlék magukat azt a tényt, hogy az Egyesült Államok minden körülmények között távolmaradnak az európai bonyodalomtól.

Nincs többé „tengerek szabadsága”

Nem kellett meglepetést az amerikai kormány és diplomácia körében, hogy London és Párizs — bizonyára a pillanatnyi külpolitikai helyzet hatására is érezve — egészen ellentétesen kommentálja ezt az elhatározását. London hivatalosan nem foglalt állást a kérdéssel szemben, viszont a sajtóban egyremásra hallatszanak olyan hangok, amelyek szerint az új amerikai törvény szakítást jelent a „tengerek szabadságának” elvével.

Az angol sajtó azt hangoztatja, hogy a „tengerek szabadsága” fennállása óta volt politikai alapelve az Egyesült Államoknak és így nyilván súlyos okoknak kellett közrejátszani, hogy ettől most eltertek. Viszont Anglia és Amerika jó viszonyának hangsúlyában London rögtön meglátja a kérdés kedvező oldalát is és az angol lapok leszövegezik, hogy a határozat ugyanakkor, amikor a hadviselő államok elől elzárja Amerika kikötőit, végleg megszünteti annak a lehetőségét is, hogy háború esetén Anglia hajórajja, ha blokádot kísérel meg valamelyik hatalom ellen, Amerikával kerülhessen összeköttetésbe.

Párizs idegesen vette tudomásul az új helyzetet. A francia vezérkarhoz és a nehéziparhoz közelálló lapok azonnal a „német veszedelm” ördögét festik a falra és ebből kiindulva azt hangoztatják, hogy a határozat éle — ha nem is szándékosan és közvetlenül — Franciaország ellen irányul.

Franciaország löszerezhatalma veszélyben

— Egy esetleges német-francia háború esetén — írja a párizsi sajtó — Franciaország inkább rá van utalva az Amerikából való fegyver- és löszerezhatalmra, mint az iparilag fejlettebb német birodalom. Igaz ugyan, hogy Anglia esetleges blokádjá meg tudja akadályozni a németeket abban, hogy a tengerentúlról hozassanak be hadi szerkezeteket, viszont erre nekik kevesebb szüktségük is volna, mint a franciáknak, akiket ez a határozat elzár legtermészetesebb beszerzési forrásaiktól.

Amerikában nem tulajdonítanak különösebb jelentőséget ezeknek az első pillanatban született megjegyzéseknek. Számos jelentékeny amerikai politikus annak a véleményének adott kifejezést, hogy az új semlegességi törvény megéri a vele járó rövidéletű kellemetlenségeket.

— A világháborúba Amerika úgy keveredett bele — jelentette ki a helyzet egyik legkiválóbb ismerője — hogy először löszert és fegyvert szállított az antant hatalmaknak, azután nagy hiteleket nyújtott nekik, hogy további fegyvereket és löszert vásárolhassanak, végül pedig attól félve, hogy elveszíti kölcsönadott pénzét, ha az antant nem győz, mint hitelező beleavatkozott adósa mellett a háborúba, hogy követeléseit megmentsse. Ez a folyamat minden fegyver- és löszerszállításnak elkerülhetetlen következménye, ha a háború bizonyos ideig tart, minthogy pedig Amerika soha többé nem hajlandó semmiféle európai érdekekért vért és aranyat áldozni, ezzel a törvénnyel előre és elvi alapon el kellett zárni minden hasonló lehetőséget.

Sokkal jobban foglalkoztatja az amerikai politikai közvéleményt a japán flotta új kö-

veteléseiről érkezett londoni híradás. Attól tartanak, hogy a küszöbönálló és nem nagy kilátásokkal bitzó flottakonferenciák vég eredményben kénytelenek lesznek a világtengerek új felosztásának kérdését is napirendre tűzni vagy legalábbis tudomásul venni, hogy az utolsó esztendőök zürzavarában ez a probléma is felmerült és megoldhatatlan társként csatlakozott a régebbi kérdé-

Hitler meghívta Cuzát a nürnbergi pártkongresszusra

A belügyminisztérium lezárta a Weber-incidentet

Bucaresti, augusztus 29. A Curentul szerint Pochammer német ügyvivő tegnap megjelent a külügyminisztériumban, ahol közölte, hogy Chitas román újságíró kiutasítása nem megtorló intézkedés, hanem amiatt történt, mert ez az újságíró tendenciózus híreket közölt az általa képviselt romániai lapokkal.

Az Universul felszólítja azokat a lapokat, amelyek szerint Weber kiutasítása kapcsolatban állana bizonyos politikai pártjainkban felfedezett nagyszabású korrupcióval, közöljék, melyek azok a pártok, lapok, vagy egyének, amelyek támogatást kaptak Berlinből. Szükséges tudni az illetők nevét és kilitét, mert azokkal szemben, akik a sajtó álarca alatt a ro-

Beiratás a Timisoarai nyilvános jogi zsidó tanfolyamok iskolába valamint a Italicumba és leánygimnáziumba

folyamában van. A felsőkereskedelmi iskolába a tanulók felvételi vizsgálat nélkül iratkozhatnak be. Az összes fiutanolok jutányosan az intézet Internátusában nyerhetnek elhelyezést. Prospektust kívánatra küld az Igazgatóság.

Japán ugyanis az angol kormány kérdéseire adott válaszában olyan technikai kívánságokat hangoztatott, amelyek gyakorlati nyelvre lefordítva azt jelenti, hogy a felkelő nap országa flottaegyenlőséget követel Angliával. Köztudomásu, hogy a washingtoni flottaegyezmény, amely még érvényben van, Anglia, Amerika és Japán tengeri erejének számát 5:5:3 kulcs szerint állapította meg, ha tehát Japán flottaerőben eléri Angliát, akkor elérte Amerikát is és ez az eshetőség az itteni közvéleményben rendkívül nyugtalanítást keltett.

Tizennégy kisebbségi klinikai alkalmazott maradt kenyér nélkül a nyelvizsgák miatt

Semmitőszéki döntés ellenére történt a felmondás

Cluj, augusztus 29. (Az Uj Kelet tud.) Az utóbbi néhány évben divatosá lett nyelvizsgák napról-napra újabb és újabb tragikus szenzációval szolgálnak. A tanárok, vasutasok, postások, városi alkalmazottak után most a klinikai kisebbségi alkalmazottak nyelvizsgájának tragikus eredménye került napvilágra. Ez év április 5-én és 7-én a helyi klinikák igazgatósága felsőbb rendeltre nyelvizsgára utalt a klinikák kisebbségi műszaki alkalmazottait. A vizsga eredményéről most értesítették az érdekelteket, akik közül egy-kettő kivételével valamennyien megbuktak, ami egyet jelent, kenyér nélkül maradnak. Egyenként levélben tudatták őket az eredményről, amely szerint nyelvtudásuk nem felelt meg az igazgatóság követelményeinek és ezért október elsejei hatályai elbocsátják őket állásukból. Nyugdíjukat illetőleg, tudatják velük, hogy ez nem tartozik az igazgatóság ha-

táskörébe, erre való igényüket felsőbb fórumoknál próbálják érvényesíteni.

Az elbocsátott alkalmazottak mindannyian 20-30 éves szolgálattal rendelkeznek. Tehát már egyik sem fiatal, egyik sincs ereje teljében és senki nem tudja, hogy mihez kezdenek október elseje után.

Annál érthetlenebb ez az eljárás, mert semmitőszéki döntés van arra, hogy számtalán tett kisebbségi alkalmazottat a múlt év júniusában a kormányzat felmentésére bocsátani állásukból csak a szükséges igyelmi eljárás levezetése után.

— Az amerikai lapok cinikusnak jellemzik a szovjet választójegyzékét. Londonból jelentik: Több amerikai lap cinikusnak jellemzi a szovjet választójegyzékét azt az állítást, hogy a kommunista internacionálé nem állami szerv, hanem nemzetközi testület, melynek határozathozatalát a szovjetkormány nem követheti.

Az egész világsajtó hangos a

MAGNOLIA STREET

sikerétől, mely az angliai zsidóság jelenlegi életének hatalmas éposza

A regény írója:

LOUIS GOLDING

Ezzel a regénnyel bevezett a legnagyobb élő zsidó írók sorai közé. Tragikum, humor, könnyedség fényjátéka ez a regény.

Rendelje meg a „PHAROS” könyvkiadó, vagy az UJ KELET könyvosztálya utján

Utban

Előreláthatólag az párti, 3 progress

A németországi szakitottó fátylo

Luzern, augusztus 29. fordulatot jelent a cionista nyolcúttal menetében. A jelentősebb kérdésében a bontakozáshoz juttatni a gyalásokat. Az egyik a másik a jövendő exekutív vezető elnökségének problémája. Három nap és három éghálási után, tegnap este tette a Mizrahi és a munkások a tárgyalások és a konfliktust a Mizrahi körül. Sikerült olyan formákat pártot kielégíti és eddigi passzív magatartás szuszon.

Mint ismeretes, amur tette a Mizrahi követeléseit kasruth ügyében a munkások nemzeti telepítésekre vonatkozóan azonban szankciók magát, amihez a baloldaliak hozzá.

Az ellentétet oly formában mely szerint az exekutív álló törvényeknek alkalmazásánál a szankciók lehetősége nemista Szervezet alkotmányos lehetőségeit.

Első fokozat a két frakció döntése a megállapodás, a frakciója 54 szavazattal 2 káspárt pedig egyhangulag Mizrahi ügyére a munkások meghívta, akik megindokolták álláspontjukat a vállalkozásában.

A két párt között további tárgyalások a részletek megkezdésig, de a Mizrahi nem bekapcsolódott a bizottságba a plénum ma esti ülésén ut fog tenni.

Egyidejűleg Weizmann vezettek a tárgyalások. A zsidó elnöke ma délelőtt kijelentette, hogy hajlandó vállalni a vezetést a cionista exekutív tetelei tisztán elvi természetű beleszólás az exekutív szem Weizmann pozitív kijelentésben összeültek a pártok kezddőttek a tárgyalások az tetele irányában. Mértékadó információink szerint az a tagja lesz Weizmannon kívül párti, három progresszív 2 Mizrahi és 2 jobboldali csoport).

A munkáspártban most főléjárók abban az irányban, hogy a pártot az új exekutív kijelentette, hogy visszavonul és a Hiszdadruth vezetésére rábíri tevékenységét. A munkások kijelentése általában meglepetést kelt, azonban, hogy a párt más elhatározásra bírti Ben-Zurra vehető Sprinzak, Kapli Locker megválasztása. Sprinzak ügyi osztály vezetője lesz, az exekutívében és ezen a körük felállítani a munkaviszonyzására.

A progresszív általános előreláthatólag dr Brodetsky (Amerika) — aki Lipsky és Jizchak Grünbaum kerül az A klal-B részéről biztosra sinson megválasztása, a másodáspirál: elsősorban Suprasky dr Schmorak (Lengyelország).

A Mizrahi még nem döntött okoz az a körülmény, hogy R aikt a krakkói konferencián aki kiesett a Mizrahi vezetői hajlandó tagságot vállalni a Annyi bizonyos, hogy a Mizrahi lyét Shapira, a Hapoel Hamizrahi vezetője fogja betölteni. Nincs a második helyre dr Nurock kerül.

Az összes népi erőket

Luzern, augusztus 29. A vábi tanácskozásai során dr (Németország) beszédével neves zsidó szociológus a nézők bevándorlásával foglalkoz

SPORT

A nemzetek versenyében Jugoszlávia, az egyéniben a jugoszláv Grgac vezet a Románia körüli kerékpárversenyen

Csütörtökön Aradon pihentek a versenyzők, szombaton érkeznek Clujra

Cluj, augusztus 29. (Az Uj Kelet tud.) A Románia körüli kerékpárverseny negyedik utszakaszát, a Lugoj és Arad közötti 113 kilométeres távot szerdán futották le. Mint azt tegnapi számunkban már megírtuk, Lugojról 51 versenyző startolt és délelőtt jó időben Timisoara-ra érkeztek, ahonnan folytatták útjukat az utszakasz végállomása, Arad felé. Aradra a versenyzők a következő sorrendben érkeztek:

1. Davidoc jugoszláv 4 óra 07 perc 23 mp.
2. Grgac jugoszláv.
3. Ljubics jugoszláv.
4. Mikoloff bolgár.
5. Mormorea román.
6. Ion román.
7. Abulara jugoszláv.
8. Poparian román.
9. Dobrin román.
10. Hapciuc román.

A nemzetek versenyében Jugoszlávia vezet Románia előtt, míg az egyéniben a jugoszláv Grgac maradt az élen. Második Hrenciuc, akinek azonban 24 perces időhátránya van az elsővel szemben.

Aradra való megérkezése után Hrenciuc és Grigoriu román, Nicoloff és Burian bolgár versenyzőket kórházba kellett szállítani, mert a Timisoara és Arad utszakaszon több-kevesebb súlyos sérüléseket szenvedtek.

A verseny negyedik utszakaszán egyébként a román versenyzőket óriási balszerencse kísérte. Timisoaráról való elindulás után a román versenyzők igen szépen haladtak és az élre kerültek. Amikor már meg volt a remény arra, hogy a román csapat az élre kerülve elsőnek fusson be Aradra, néhány méter távolságra mindhárom vezető román versenyző: Napciuc, Dinu Stefan és Hrenciuc gumidefektet szenvedtek. Miután kijavították defektjeiket, alig haladtak pár kilométert, Dinu Stefan és Hrenciuc újabb defektet szenvedtek. Hasonló sorsra jutnak Daniel és Pipinski lengyel versenyzők, ami lehetővé tette a jugoszláv versenyzőknek, hogy ellenfeleiket elhagyva Aradra elsőként érjenek be.

Ma, csütörtökön a versenyzők Aradon pihentek, ahonnan pénteken reggel elindulnak a verseny ötödik arad-oradeai utszakaszára. Pénteken az Oradea-Cluj utszakaszra kerül sor.

A tavalyi győztes Nicoloff sérülése miatt feladta a versenyt

Arad, augusztus 29. (Rador). Hrenciuc, a legjobb román versenyző, akit tegnap súlyos sebekkel kórházba szállítottak, ma annyira jól érzi magát, hogy minden valószínűség szerint holnap folytatni tudja a versenyt. Viszont a bolgár Nicoloff, a tavalyi verseny győztese olyan súlyos állapotban van, hogy feladta a további részvételt.

Szombaton délután 2 órakor érkeznek a kerékpársapat Clujra

Mint már megírtuk, a Románia körüli kerékpárverseny résztvevőjének gárdája a program szerint pénteken Clujra érkezik. A cluji fogadóbizottság tegnap délután ülést tartott, amelyen véglegesen megállapította a fogadtatás programját. Eszerint a fogadtatás szombaton délután körülbelül 2 órakor lesz a prefektúra (Calea Motilor) épülete előtt.

A versenyzőket ünnepélyes kiállítások közepe fogadják, majd különböző kupákat és tiszteletdíjakat osztanak ki. A versenyzők elszállásolása a Tanítók Házában történik. A fogadóbizottság elnöke egyébként Vechi ezredes, térparancsnok, azonban a minél nagyobb szabású fogadás előkészítésében nagy része van Gh. Florescu tábornoknak, a VI. hadtest parancsnokának is, aki igen élelmes érdeklődést tanúsít ezen sportesemény iránt. Nemkülönböztetve Vechi ezredes is, aki személyesen működik közre azon irányban, hogy a cluji fogadtatás kiállításában semmilyen se maradjon a többi erdélyi városokban történt fogadtatás mögött.

A Tour de Roumanie gárdájának Clujra érkezésével kapcsolatban a kerékpárszövetség cluji kerülete is ülést tartott. Az ülés Bianár elnöke mellett elhatározta, hogy a cluji kerékpárszövétől a Cluj felé vezető országúton őrségeket állít fel. Ugyanezen értelemben egyébként megkeresték a clujmegyei csendőrsőket is.

Vasárnap megindul a Nemzeti Bajnokság

Clujon Universtatea—Gloria mérkőzés lesz

Cluj, augusztus 29. (Az Uj Kelet tud.) A Nemzeti Bajnokság 1935—36-os kiadására vasárnap kezdetét veszi. A programon a következő mérkőzések szerepelnek:

- Clujon: Universtatea—Gloria.
 - Oradean: NAC—CFR.
 - Bucurestiben: Juventus—Romania.
- Vasárnap játsszák egyébként a Román Kupa első fordulóját is, amelynek programján negyven mérkőzés szerepel.

Válogatóversenyt rendez a Haggibbor asztaliteniszeszakszótálya a cernaui Makkabi jubileumi versenyére. A Haggibbor asztaliteniszeszakszótálya kéri az alant felsorolt versenyzőket, hogy a cernaui jubileumi tornára való kiküldetés végett vasárnap reggel 8 órai kezdettel a Haggibbor teremben (Str. Filipescu 1.) rendezendő válogató házi versenyen jelenjenek meg: Adler Jenő, Klein Tibor, Keszler Sándor, Keszler Imi, Lax Dávid, Rossmann Tibor, Roos Ernő,

Schwartz József, Teszler Izidor.

Ezzel sem sikerült a román válogatottat a katonajátékosokkal felrészíteni. Bucurestiből jelentik: A labdarúgószövetség újabb lépéseket tett a katonai hatóságoknál Juhász, Kovács és Bodola szabadságolása ügyében, hogy a vasárnap Svédország ellen kiálló román válogatottat erősítsék. A szabadság ügyét ezúttal sem tudták elintézni s így a németek elleni mérkőzésen megsérült játékosok helyett Klimek, Georgescu és Cuedan indultak el Stockholmiba.

Kezdetét vette a KAC országos teniszversenye. A KAC országos teniszversenye tegnap kezdetét vette. A versenyen az ország legjobb teniszesei — köztük több makkabista — indulnak.

A Consiliul Federal szeptember 7 vagy 14-én Bucurestiben ülésre ül össze. A napirendet most állítják össze.

Universtatea—ILSA vízipólómérkőzés Clujon. Szombaton délután az Universtatea vízipólóegyesülete a timisoarai ILSA együttesével mérte össze erejét. Az igen érdekesnek ígérkező sportesemény a város strandfürdő medencéjében lesz délután 5 órai kezdettel.

KÖZGAZDASÁG

A csempészés megakadályozása érdekében gyökeresen átszervezik a vámellenőrzést

Főleg a cseh-román határon szigorítják meg a felügyeletet. A francia vámellenőrzés rendszerét honosítják meg Romániában

Bucuresti, augusztus 29. (Az Uj Kelet tud.) A vámhivatalok bevételeinek csökkenését hivatalos körök két okra vezetik vissza: egyik a kontingenciális rendszer, amely a behozatalt erősen visszavetette és ezáltal az importilletékekből származó jövedelmet is leredukálta, a másik az árucsempészés, amely főleg a jelenlegi külkereskedelmi rendszer érvénye alatt — hivatalos felfogás szerint — hatalmas lendületet vett. Emiatt a pénzügyminisztérium megbízásából Mircea Vulcaneșcu pénzügyminisztériumi vezérigazgató és Em. Marian aligazgató a román-cseh határvámánál tanulmányozták az árucsempészés lehetőségét és ennek a tanulmányoknak az alapján tették jelentést a kormányának az életbe léptetendő ellenőrzés módozataira vonatkozólag.

A két igazgató jelentése szerint a Sighet-Satmar közötti határszakasz rendkívül alkalmas a csempészésre. A vidék elszegényedett parasztlakossága nagyrésztben a csempészésből él, amelyet a határellenőrzés rendszertelensége is megkönnyít. Két gránitárból álló őrtornáknak négy kilométeres határvonalra kell felügyelnie.

A csempészést rendkívül hasznosítóvá teszi az a körülmény, hogy a cseh-szlovák textiltáru és a román szesz és élőállat igen keresett cikkek a másik országban és e cikkekre a behozatalt vámilletékek meglehetősen magasak.

A két igazgató jelentése szerint ezt a csempészést csak úgy lehet megakadályozni, ha a francia határellenőrzési rendszert honosítjuk meg olyképpen, hogy a közvetlenül a határ mentén megszervezett határőrjáratokon kívül a határtól befelé 2—3 ellenőrzési vonalat állítsanak fel. Ezáltal a csempészeknek nemcsak a határnál kellene az őrtornákkal számolniuk, hanem a határtól az ország belseje felé 20—30 kilométeres távolságon belül is.

A két igazgató jelentése szerint ezt a csempészést csak úgy lehet megakadályozni, ha a francia határellenőrzési rendszert honosítjuk meg olyképpen, hogy a közvetlenül a határ mentén megszervezett határőrjáratokon kívül a határtól befelé 2—3 ellenőrzési vonalat állítsanak fel. Ezáltal a csempészeknek nemcsak a határnál kellene az őrtornákkal számolniuk, hanem a határtól az ország belseje felé 20—30 kilométeres távolságon belül is.

clurestiben árlejtést tartanak a Sft. gheorghiei dohánygyárban rakláron levő 30 ezer kgr. és a cluji dohánygyárban levő 60 ezer kgr. makulatura papir értékesítése céljából. — Szeptember 20-án a timismegyei Petroman község hivatalos helyiségében árlejtést tartanak a vadászati jog hét évi időtartamra való bérbeadása céljából. — Szeptember 16-án Denta község hivatalos helyiségében árlejtést tartanak a vadászati jog bérbeadása tárgyában. — Szeptember 2-án a bihormegyei prefektúrán árlejtést tartanak a las-tinca —beli utvonal 24-es számú vasbeton hidjának javítási munkálatai vállalatbaadása tárgyában. — Szeptember 23-án a RIMMA-tüzek központi vezérigazgatóságánál ár-

lejtést tartanak a hunedoarai üzemek részére szállítandó 2 ezer vagon mangál beszerzése tárgyában. — Szeptember 16-án a deji sóbányák igazgatóságánál árlejtés után értékesítenek egy 40 lóerős Linzmayer típusú budapesti Nicholson gyártmányú motort. — Szeptember 4-én az aradi prefektúrán árlejtést tartanak a Sicula—Cherelus utvonal építési munkálatainak vállalatba adása tárgyában. — Szeptember 4-én a sighthisoarai primárián árlejtést tartanak 1342 darab cserfa, 50%-ban tüzfanyag értékesítése céljából. — Szeptember 5-én a cluji klinikák gazdasági hivatalában árlejtést tartanak 38 vagon barnaszén, 12 vagon koksz és 21 vagon brikett beszerzése céljából. — Szeptember 3-án a cluji primárián árlejtést tartanak egy 2000 liter ürtartalmu öntözőkocsi beszerzése tárgyában. — Szeptember 3-án a fágárai primárián árlejtést tartanak különböző aszfaltozási munkálatokra. — Szeptember 4-én a brasovi V. hadtest parancsnokságán árlejtést tartanak a Brasov—Codlea és Rasnov helyőrségek részére szállítandó husneműek beszerzése tárgyában.

800 vagon szőlőt exportálunk Lengyelországba. Tegnap délután a külkereskedelmi bizottság ülést tartott Costinescu miniszter elnökletével. Engedélyezték 3000 vagon buza kivitelét Görögországba szabad frank vagy font fizetése ellenében. Jövőhagyaték 800 vagon szőlőt exportált Lengyelországba. Olaszországba szőlő buza kiviteléről egyelőre nincs szó. Hozzájárultak 250 millió lej átutalásához a Skoda-cég részére, kompenzációs alapon. A szállítandó hadianyagért mi gypajut, beszarabiai asztrahánt, mangánt, krómot, gyümölcsöt, bort, fát, stb. fogunk szállítani. Ezeket az árut a Skoda-cég számlájára juttatjuk Csehszlovákiába, valamint Egyiptomba, Marokkóba, Perziába, ahova Skodaék rendelkezésére állnak. A svájci 4000 vagon buza kivitele ügyében még nem döntöttek.

lejtést tartanak a hunedoarai üzemek részére szállítandó 2 ezer vagon mangál beszerzése tárgyában. — Szeptember 16-án a deji sóbányák igazgatóságánál árlejtés után értékesítenek egy 40 lóerős Linzmayer típusú budapesti Nicholson gyártmányú motort. — Szeptember 4-én az aradi prefektúrán árlejtést tartanak a Sicula—Cherelus utvonal építési munkálatainak vállalatba adása tárgyában. — Szeptember 4-én a sighthisoarai primárián árlejtést tartanak 1342 darab cserfa, 50%-ban tüzfanyag értékesítése céljából. — Szeptember 5-én a cluji klinikák gazdasági hivatalában árlejtést tartanak 38 vagon barnaszén, 12 vagon koksz és 21 vagon brikett beszerzése céljából. — Szeptember 3-án a cluji primárián árlejtést tartanak egy 2000 liter ürtartalmu öntözőkocsi beszerzése tárgyában. — Szeptember 3-án a fágárai primárián árlejtést tartanak különböző aszfaltozási munkálatokra. — Szeptember 4-én a brasovi V. hadtest parancsnokságán árlejtést tartanak a Brasov—Codlea és Rasnov helyőrségek részére szállítandó husneműek beszerzése tárgyában.

800 vagon szőlőt exportálunk Lengyelországba. Tegnap délután a külkereskedelmi bizottság ülést tartott Costinescu miniszter elnökletével. Engedélyezték 3000 vagon buza kivitelét Görögországba szabad frank vagy font fizetése ellenében. Jövőhagyaték 800 vagon szőlőt exportált Lengyelországba. Olaszországba szőlő buza kiviteléről egyelőre nincs szó. Hozzájárultak 250 millió lej átutalásához a Skoda-cég részére, kompenzációs alapon. A szállítandó hadianyagért mi gypajut, beszarabiai asztrahánt, mangánt, krómot, gyümölcsöt, bort, fát, stb. fogunk szállítani. Ezeket az árut a Skoda-cég számlájára juttatjuk Csehszlovákiába, valamint Egyiptomba, Marokkóba, Perziába, ahova Skodaék rendelkezésére állnak. A svájci 4000 vagon buza kivitele ügyében még nem döntöttek.

APRÓ HIRDETÉSEK

Házasságokat biztos eredménnyel kövessék az életről összekötöttével rendelkező "Meres" iroda, Cluj, Regele Ferdinand 116.

Előkelő urihölgy elfogad 2—3 leány-nővendéket teljes ellátásra, zongorahasználattal. Társalgási nyelv német. Cluj, Strada Octavian Goga 1, II. emelet 5.

Két iskolásgyermek teljes ellátás: kaphat Bratianu 28.

Diáklány 12 éves korig uricsaládnál kórt és teljes ellátást kaphat a Principeleana közlemben. Cim a kiadóban.

—Augusztus 28-ára virradó éjjel, Bucures és Petrusares vonalon, harmadosztályon egy borkötésű notesz veszett el, ami a megtaláló ra nézve értéktelen, visszaadója 500 lej jutalomban részesül. Cim a kiadóban.

Gyermektelen házaspár felvesz iskolásgyermekket teljes ellátásra. Érdeklődni lehet Str. F. David 10 szám alatt.

Okleveles nevelőnő, éves gyakorlattal szóló bizonyítványokkal, aki bírja a román, magyar és német nyelvet, két és fél éves leányka mellé keresetlik. Fényképes ajánlatokat bizonyítványmásokkal Singer László, Timisoara, II. Str. Saguna 8 kérünk.

Okleveles tanítónő, első és harmadik elemista leányaimhoz keresek, német és zongora tudással. Fényképes ajánlatokat bizonyítványokkal, Schwarz földbirtokos, Rosiori, jud. Bihor.

—Elsőrendű Cukrász nő házakhoz ajánlkozik esküvőkre, eljegyzésekre és más ünnepi alkalmakra. Ugyanott rendeléseket is fővesznek. Str. Dubalanior 8. Adierne.

אי.ס. ארטהאקס איור. געמיינדע קראלי
No 227—1935.
וויר קאריר (קראלי) ארטה. איור. קול-טובעמיידע וזכן פיר זאפארט אין שו"ב ו"ש וועלכער פארן 3 אנוועקטע ארטה. רבנים קבלות בעוונט' אונד געוויקן ערסטקלאסיגער בעל חפילה אי.ס. רעפערענצן וואלען איהרע אפטייע אן אביגען ארטה איינעוועגטן שפעטן ווערען נור דען אקצעפטירטן פארטייגטן ג' שופטס חרצ'ה לסיק קראלי יצ'ו שבתי וויינבערגער היק יודא נאג' פירעטס נאטער

Székely és Róti BUTORGYÁRT

TÁRGUMÉRE—BUCURE/TI—BRA/OV

Tervezőink művészete,
Munkásaink szaktudása,
Anyagjaink kiválóága,
nyújtják Önnek azt a biztositékot, mely a butorvárártás előfeltétele.

Hivjon bennünket bizalommal és szakemberünk olyan rajzokat mutat majd be Önnek, amelyeket Ön magának elképzelt.

Gold az aghi

Milyen következmény meg

Cluj, augusztus 29. (Az Uj Kelet tud.) Egy alapjában véve jól szolgáló alkalmat nyújtó potenciát arra, hogy a ják ennek az amagy agitáció centrumában átlunak kedélyeit. Dr. So kórorovos feljelentés: te Goldstein Károly, a kö ellen, aki az elmúlt szon orvos Radu nevű kilenc bántalmazta volna. Dr. vos bizonyításával tanus a gyermek sérülési tize gyulnak. A csendőrség tartóztatta és beakiserte bűnügyi osztályára. Inn áttették az ügyészségre Károlyt azonna' szabad rabbi erre ügyvédje u ügyészséget a „sulyosa gyermek állapotánk Dr. Pop ügyész a kérdés Hossu Stefan törvénysz delegálta a gyermek eg tának felülvizsgálására.

Mit állapítási orvosi

Hossu dr. tegnap kis megvizsgálta a gyermek litásai szerint a rabbi verte gyermekét, akit e tek fel a földről, feje te zódásokkal, szemei alatt tak, sőt emlékező tehe tette. Ezzel szemben Ho totta, hogy a gyermek sérülés nyoma nem láth gyermek értelmes, világ Az orvos kérdéseire kij hogy fáj a szeme és a f sem a fején, sem a sze nyoma nem volt. Hossu egyebet, minthogy jegy arról, amely szerint a sérülések nyomai nem lá nyiben lettek volna, ug nyolc napon belül gyógy

Hogy tör

A vaóságban az történt délután Sotel Radu ököli resi rabbi tíz éves unoka szőr fordult ez elő, me elöszterettel bántalma gyermekét. A fiatal ra sen szemtanuja volt a j a verekedő gyerekre, aki szerint sem esett el, még el emlékező tehetségét.

Hogy ebből az alapjait telen incidensből mégis tárgya lett, az inkább az atmoszférának tulajdonit maroknyi aghiresi zsidós három év óta él. A rom magyar és zsidó kisebbs elem évtizedeken át zave ban éltek egymással. A Aghiresen különös erő kutmérgezés. Ez a falu jobboldali agitáció centr Szénbánya Rt. bányái az ben lévő Tic község mellé Testvérek — Mihail és G után a bánya tulajdonj tulajdonába ment át, a t tőségét kicserélték és ant tal mérnök került, aki t előtt az antiszemita id gyobb virulenciájának id mita diákszövetség elnöke kisebbségi tisztviselők és ugyancsak hasonló elem közöttük Corneliu Zelea Őcsce is. A bányamunkás induló agitáció csakhama sát. Ezzel párhuzamosan ben a hivatalos posztoka tentirozott antiszemita el, akik megértő társra t

Goldstein rabbi esete az aghiresi körorvos fiával

Milyen következményekkel jár az, ha valaki nem hagyja, hogy unokahugát megüsse egy zsidógyülöletre nevelt gyermek

Cluj, augusztus 29. (Az Uj Kelet tud.) Egy alapjában véve jelentéktelen incidens szolgáltatott alkalmat néhány aghiresi helyi potentátnak arra, hogy ismét felkavarták ennek az amugy is az antiszemita agitáció centrumában álló clujmegyei falunak kedélyeit. Dr. Sotel Károly aghiresi körorvos feljelentést tett a csendőrségen Goldstein Károly, a község fiatal rabbija ellen, aki az elmúlt szombat este a körorvos Radu nevű kilenc éves fiát súlyosan bántalmazta volna. Dr. Negrea bányászorvos bizonyításával tanuskodott arról, hogy a gyermek sérülései tizenöt napon túl gyógyulnak. A csendőrség a fiatal rabbit le tartóztatta és bekísérte a cluj rendőrség bünyügyi osztályára. Innen az ügy aktáit áttették az ügyészségre, ahol Goldstein Károlyt azonnal szabadlábra helyezték. A rabbi erre ügyvédje útján kérte a cuji ügyészséget a „súlyosan bántalmazott” gyermek állapotának felülvizsgálására. Dr. Pop ügyész a kérésre helyt adva, dr. Hossu Stefan törvényszéki orvosszakértőt delegálta a gyermek egészségügyi állapotának felülvizsgálására.

Mit állapított meg a hatósági orvos

Hossu dr. tegnap kiszállt a faluba és megvizsgálta a gyermeket. A körorvos állításai szerint a rabbi ököllel agyba-főbe verte gyermekét, akit eszméletlenül szedtek fel a földről, feje tele volt súlyos zúzódásokkal, szeméi alatt kék foltok látszóttak, sőt emlékező tehetőségét is elvesztette. Ezzel szemben Hossu dr. megállapította, hogy a gyermekem semmilyen külső sérülés nyoma nem látható. Kérdéseire a gyermek értelmes, világos választ adott. Az orvos kérdéseire kijelentette ugyan, hogy fáj a szeme és a feje, ezzel szemben sem a fején, sem a szemé alatt sérülés nyoma nem volt. Hossu dr. nem tehetett egyebet, minthogy jegyzőkönyvet vett fel arról, amely szerint a gyermekem külső sérülések nyomai nem látszanak s amennyiben lettek volna, úgy azok feltétlenül nyolc napon belül gyógyulnak.

Hogy történt az „insultus”

A vaóságban az történt, hogy szombaton délután Sotel Radu ököllel ráütött az aghiresi rabbi tíz éves unokahugára. Nem először fordult ez elő, mert a körorvos fia előszeretettel bántalmazta a falu zsidó gyermekeit. A fiatal rabbi, aki történetesen szemtanúja volt a jelenetnek, ráütött a verekedő gyerekre, aki még a vád tanui szerint sem esett el, megkétségbe vesztette el emlékező tehetőségét.

Hogy ebből az alapjában véve jelentéktelen incidensből mégis bünyügyi vizsgálat tárgya lett, az inkább annak a különleges atmoszférának tulajdonítható, amelyben a maroknyi aghiresi zsidóság az utóbbi két-három év óta él. A román többségi falu magyar és zsidó kisebbsége és a többségi elem évtizedeken át zavartalan harmoniában éltek egymással. Az utóbbi időben Aghiresen különös erővel indult meg a kutmérgezés. Ez a falu lett a clujmegyei jobboldali agitáció centruma. Az Erdélyi Szénbánya Rt. bányái az Aghires közelében lévő Tic község mellett fekszenek. Mitestvérek — Mihail és Grigore Manolescu után a bánya tulajdonjoga a Manolescu tulajdonába ment át, a bánya egész vezetőségét kicserélték és annak élére egy fiatal mérnök került, aki tíz esztendővel ezelőtt az antiszemita mozgalmak legnagyobb virulenciájának idején az antiszemita diákszövetség elnöke volt. A zsidó és kisebbségi tisztviselők és mérnökök helyét ugyancsak hasonló elemek foglalták el, közöttük Corneliu Zelea Codreanu egyik öccse is. A bányamunkások körében meginduló agitáció csakhamar éreztette hatását. Ezzel párhuzamosan Aghires közönségében a hivatalos posztokat ugyancsak partizizált antiszemita elemek foglalták el, akik megértő társra találtak az alig az

elmúlt év folyamán Aghiresre kinevezett dr. Sotel körorvosban.

Mit mond a körorvos?

Jelentő a faluban uralkodó légkörre az a nyilatkozata, amelyben a körorvos ismertette gyermeke „bántalmazásának” körülményeit az egyik délután lap tudósítója előtt.

— Gyakran járt hozzánk Catuneanu professzor és az asztalnál elbeszélgettünk. Radu fiam is végighallgatta beszélgetésünket. Gyűlöl minden zsidót és nem tűri meg őket a közelében. Szombaton este is több gyermek állott egy csoportban az utcán, ott volt a jegyző fia is, amikor hozzájuk lépett a rabbi unokahuga. Erre a fiam oldalba lökte, azzal, hogy „menj innen, mert nem vagy közénk való!” Erre a rabbi a gyermeknek rohant, aki egy kapun át menekült, amit maga után belülről bezárt. A rabbi a kerítésen keresztül mászott utána, megfogta és ököllel agyba-főbe verte. Eszméletlenül szedték fel a földről. Hazahozták.

Ha a helyszínen lettem volna, akkor a

Sevilla Pastor a jiddis szinpadon

Alábbi cikket a sighetii Afgang című irodalmi folyóiratról vesszük, amely a Siegler-társulat bemutatkozása alkalmából közli ezt a méltatást.

Sevilla Pastor: rutinizott, szubtilis művész. A legbájosabb szubrett mindazok közül, akik nálunk szerepeltek. Joggal formálhat igényt arra, hogy megnyerje a színházlátogató közönség legszélesebb rétegeinek szimpátiáját.

Az alábbiakban igyekeznünk fogok Sevilla Pastor játékaról alkotott lelkes véleményemet megindokolni. Mert annak ellenére, hogy hónapok multak el, amióta az Altmann-Sternberg-féle revüben (Szkool Kumt) megcsodáltam, a benyomás és az emlékek még mindig nem tompultak el bennem annyira, hogy megfeledkeznek ar-

robbit minden bizonnyal agyonlövöm. A gyermek, amikor megvizsgáltam, tele volt a feje súlyos zúzódásokkal, kék és sárga foltokkal. Egyébként a kék foltok a szemé alatt most is láthatók.

„Ha nem adnak elégtételt...”

— Tegnap bent voltam Clujon. Kerestem Colfescu ügyészt, mert meg akartam neki mondani, hogy nekem elégtétel kell! Mindig a haza és a nemzeti eszmék szolgálatában állottam. És most egy zsidó kezét merjen tenni a gyermekemre!... Nem találtam meg Colfescut, de légközelebb megint megkeresem és megmondom, hogy ha nekem nem adnak elégtételt, agyonlövök minden zsidót a faluban és azután összekötözött kezekkel jelentkeznék fogok a szolgálatos ügyésznél. Ugy sincs semmi célja az életnek. Mert 52 éves vagyok, nem vagyok nyugdíjképes sem, csomó pénzem elszórt és a gyermekem 9 éves. Miből fogom őt nevelni? Pedig szigorúan nevelem. Gyakran összeverekedtem a hasonló korú fiakkal, sőt nagyobbakkal is és ilyenkor, ha értesülök róla, példásan megbüntetem. De, hogy egy zsidó verje meg az én fiamat!

Igy a körorvos ur, aki egész egyszerűen lelévéllel fenyegeti egy falu egész zsidó lakosságát, mert verekedő gyermekét bántalmazták. A délutáni lap szerint a körorvos ur agitációjának eredményeképpen a falu parasztjai között már azt a hírt terjesztik, hogy a fiatal rabbi azért bántalmazta a körorvos fiát, mert „vér kellett

függöny előtt és a cernauti jiddis színház falai remegtek a tapsorkántól, — ámbár különös öröm és talán kötelesség is fennhangon hirdetni és világgá kürtölni, hogy igenis, a mi jiddis színházlátogató közönségünk Romániában már eléggé éreft ahhoz, hogy igazi zsidó lelkesedéssel, őszinte formában értékelje a jiddis művészetet. Csupán nem akartam szó nélkül elmenni Sevilla Pastor igazán nagyvonalú művészi debüje mellett. A „Szkool Kumt” egyben enyhítő körülmény és méntség azokért a bűnökért, amiket Sevilla Pastor elkövetett, miközben olcsó, alacsonyrendű izléshez idomította játékát.

Keveset mondok, ha Sevilla játékát azal jellemzem, hogy kiváltja a kellő hatást, a legkisebb jelenetből komoly művészi alakítást csinál a groteszk játéka gyak-

SEVILLA PASTOR MUNIO PASTOR ERNA SIEGLER

ról a nagy szellemi élvezetről, amit pompás kreációi nyújtottak nekem.

A jiddis színjátszás hosszu időn keresztül olcsó, szemétt-termékeken élésködött s megfeledkezett arról, hogy a világon egyáltalában jobb repertoír is létezik. Nem volt meg a kellő merészség s ami annál szomorubb, a kulturális felelősség egy többé-kevésbé irodalmi valörökkel rendelkező szindarab előadásához. Művészi revü-ről ilyen körülmények között természetesen szó sem lehetett. Egy esetleges anyagi kudarc félelme nehezedett rá a jiddis színjátszásra és meggátolta annak szabad fejlődését. Egyetlen együttes van, mely vállalta egy művészi revü előadásának kockázatát s Sternberg kitünő rendezésének érdeme, hogy a Siegler társulat olyan zajos siker mellett mutatta be a Szkool Kumt c. revüt, aminek hatására öreg színházi habitúék sem emlékeznek.

Ez alkalommal nem akarok szólni a nagy revü cernauti ünnepi bemutatójáról, mikor a közönség lelkesedése nem akart véget érni, amikor az együttesnek, tizenötösöz, huszszor meg kellett jelennie a

ran emlékeztet a nagy európai színházi csilagokra, kik számára a szinpad az igazi szentély s minden mozdulat minden egyes lépés, az arcnak minden rándulása mértékkel és taktussal bír. Sevilla minden mozdulata olyan ügyes és könnyed, mint a lepkéé. Halkan és pehely-könnyen suhan végig a szinpadon, mert művészi érzéssel elkerüli a szinpadnak azokat az ingoványait, ahol a művész leereszkedik a magas nivóról, ahol a veszély rejlik.

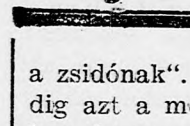
Sevilla Pastor játékát nemcsak látni kell és megcsodálni, de meg is kell érteni. Tudni kell értékelni az ő szubtilisan rafinált mozdulatait, bájos gesztusait, lírai-an lág hangját és mimikáját. Mert csupa művészi lendület és gracia rejlik Sevilla Pastor játékában.

A Siegler társulat elsőszben a Szkool Kumt-tal tüntette ki magát. És most másodsor a Csárdáskirálynő című klasszikus magyar operettel.

A Csárdáskirálynő bemutatása annyira sikerült a Siegler társulatnak, hogy az

Izom- és idegfájdalmak, főfájás

csetén és hüléses megbetegedéseknél fényesen bevált a Togat-tabletta. A Togat helyreállítja egészségét. Teljesen ártalmatlan! Minden gyógyszer-tárban és drogeriában. Lei 52.— és Lei 130.—. Svájci készítmény!

a zsidónak”. Morar Ioan falusi jegyző pedig azt a megjegyzést fűzi az eseményekhez, hogy „alkalmazni kellene már a román törvényt”.

Az Uj Kelet munkatársa az ügyvel kapcsolatosan beszélgetést folytatott dr. Dunca Eugen vármegyei prefektussal, akinek tudomására hoztuk a körorvos ur vérszomjas kijelentéseit és rámutattunk arra, hogy hivatalos közegek magatartása a jelenlegi körülmények között a legkevésbé sem alkalmas arra, hogy kedélyek megnyugtatóhoz és a rend fenntartásához hozzájáruljon. Dr. Dunca prefektus kijelentette, hogy az aghiresi incidens jelentéktelenné tartja, arról hivatalosan nincs tudomása és mindenestre meg fogja tenni a szükséges intézkedéseket. Ezekre az intézkedésekre már csak azért is szükség volna, mert az aghiresi helyi potentátok nyilván nem vetnek számot azzal, hogy a tüzel játszanak és magatartásuk kiszámíthatatlanul súlyos következményeket vonhat maga után.

egész életét betöltötte az a specifikus magyar légkör, a jellegzetes magyar tájszólás. Nagyon természetes, hogy Sevilla Pastor és Erna Siegler alkották ezuttal is az együttes legjavát. Rajtuk kívül meg kell említenünk Do'y Nachbart a herceg szerepében, H. Koszovszkit Edvin Ronald szerepében és M. Pastort, aki Kerekes Feri szerepében nyújtott tökéletes alakítást. Mindannyiuk érdeme a Csárdáskirálynő nagy-szerű előadása. A Siegler társulatnak azt az igyekezetét és odaadását, amellyel a Csárdáskirálynőt, ezt a klasszikus szép operettet jiddis nyelven először mutatták be a cernauti publikumnak, teljes siker koronázta. Dícséret és elismerés ezért a kitünő művészi együttesnek és különösképpen Sevilla Pastornak.

LEGUJABB SPORT

A Haggibbor megvédte a KAC ifjusági teniszkupáját

Cluj, augusztus 29. (Az Uj Kelet tud.) A KAC országos teniszversenyével egyidejűleg került lejátszásra a Haggibbor által védett ifjusági kupa is. A verseny csütörtökön reggel kezdődött és estére be is fejeződött. A versenyen a védő Haggibbor gárdáján kívül a helyi klubok vettek részt. A verseny leg-érdekesebb küzdelmét az Erdős Lili Haggibbor—Kozák KAC találkozó hozta. Erdős rutinja azonban maradék nélkül érvényesült az egyébként igen tehetséges, tizenhárom-éves Kozák fölött. A Haggibbor gárdáját Erdős Lili, Grün Juci, Erős Géza és Weisz Miksa alkották. A kupát egyébként a Haggibbor ezuttal már harmadszor nyeri, úgy-hogy amennyiben a jövőre is megnyeri, vég-leg birtokába veszi.

Befejeződött a Haggibbor házi-teniszversenye

Cluj, augusztus 29. (Az Uj Kelet tud.) Mint minden évben, ezidén is megrendezte a Haggibbor teniszszakosztálya szokásos évi háziversenyét, amelynek ezévbén az adott különös érdekességet, hogy a házi verseny eredményei, illetve ranglistája alapján vesz-nek részt a Haggibbor versenyzői a cernauti Makkabi által rendezendő országos Makkabi teniszbajnoki versenyen. A házi- verseny eredményei a következők:

A férfiegyes I oszt.-ban körmérkőzést játszottak. 1. Simon Endre, 2. Radó György, 3. Erős Géza. Simon csak a férfiegyesben játszott.

Női egyes I oszt. 1. Erdős Lili, 2. Schwartz Klári, 3. Markovits Ibi.

Férfipáros I oszt. 1. Erős Géza—Weisz Miksa, 2. Róth—Hermann.

Vegyes páros I oszt. 1. Erdős—Erős, 2. Radó—Schwartz Klári.

A második osztály és ifjusági verseny eredményeit lapunk holnapi számában közöljük.

ai üzemek részé-
n mangál beszer-
ber 16-án a deji
árlejtés után ér-
Linzmayr típusu
mányu motort. —
prefekturán árlej-
erelus utvonat épi-
tba adása tárgya-
321 lej. — Szep-
primárián árlej-
cseserfa, 50%-ban
éjából. — Szep-
k gazdasági hiva-
38 vagon barna-
21 vagon brikett
september 3-án a
artanak egy 2000
sa beszerzése tár-
n a fágáresi pri-
különböző aszfal-
írányzat 460 ezer
a brasovi V. had-
lejtést tartanak a
helyőrségek részé-
szerzése tárgyába.

tálunk Lengyelor-
stülkereskedelmi bi-
stinescu miniszter
3000 vagon busz-
szabad frank vagy
vagyhagyták 800 va-
gelországb. Olasz-
éről egyelőre nincs
millió lej átutalá-
re, kompenzációs
anyagért mi gyap-
mangánt, krómoz-
fogunk szállítani.
ség számlája javá-
a, valamint Egyip-
ába, ahova Skodáék
0 vagon buza ki-
döntöttek.

redményel követt
ssel rendelkező M.
Ferdinand 116.

d 2-3 leány-nőven-
zongorahasználattal.
Cluj, Strada Octa-

jes ellátás: kaphi
g uricsaládnál kö-
aphat a Principe
kiadóban.

radó éjjel, Bucures
armadosztályon eg-
el, ami a megtaláló
adója 500 lej juta-
adóban.

felvesz iskolágyer-
Erdeklődni lehet Str.

es gyakorlatról szóló
ja a román, ma-
és féléves leányka
épes ajánlatokat bi-
inger László, Timi-
nértünk.

ó és harmadik ele-
kre, német és zong-
ajánlatokat bizonyít-
okos, Rosiori, jud.

házakhoz ajánlko-
kre és más ünnepi
rendeléseket is föl-
8. Adlerné.

אי. ארטהאראק
ווי קארמר
טוטעמינדע ווען
וועלכער פאן 3
אונד אונד בונג
הפילה אי. ארטה
אסטעטע אן איינע
ווערדען נור דען אק
ג' שופטס תר
שבתי וויינבערגער
פרעזעט

Dr. Ruppín Artur referátuma a palesztinai kolonizáció huszonöt évéről

A Iuzerni kongresszus egyik kiemelkedő eseménye volt dr. Artur Ruppín referátuma „Huszonöt évi palesztinai kolonizációs munka és annak tanulságai” címmel. Ezt a munkát javarészt személyesen irányította Ruppín dr. az Executivé tagja, akinek nagy tetszéssel fogadott jelentését folytatólagosan szövegszerűen közli az Uj Kelet.

Huszonötévtől ezelőtt, 1910-ben súlyos harcok vívtunk Palesztinában egy darab földért, — harcot, amelyről a világ keveset tudott, de amely a mi telepítési tevékenységünk szempontjából a legnagyobb fontossággal bír. A Palestine Land Development Company révén hála J. H. Hanin fáradságtalan munkájának, a helyi hatóságok legelőbb ellenállása dacára és a legnagyobb pénzügyi nehézségek közepette sikerült meg az első darab földet Emek Jezreelben: a mai Merhavját. Ez a vásárlás új korszakot nyitott telepítési tevékenységünkben. Nemcsak, hogy először vásároltunk meg arab kézből egy nagyobb földkötveletet, de a cionista szervezet ez alkalommal kezdte meg tevékenységét egy olyan területen, amely telepítési centrumunkká vált Erec Jiszraélben.

Midőn az elmúlt huszonöt esztendő munkájára visszapillantást vetek, talán olyan tények ismertetésére is ki fogok térni, amelyek előtt az előző kongresszusokon tartott referátumainkból ismeretesek. Nagy különbség azonban, ha a hegy mászásában közben mondanak valamit az utóról, amelyet még meg kell tenni, vagy pedig az ut megtele után beszélnek róla. Az első esetben a proféta hálátlan és bizonytalan feladatát kell teljesíteni, a második esetben viszont a visszapillantó szemlélő tényeken alakuló feladatát teljesítjük.

E korszak kezdetén feladatunk az volt, hogy Palesztinában minél nagyobb számú zsidót próbáljunk gazdaságilag meggyökeresíteni. A török uralom alatt nem volt népszámlálás. A legoptimistább becslések szerint 1910-ben hetvenezer zsidó élt Palesztinában, akiknek kétharmada a chalkából élt. A világháborúig 85 ezerre emelkedett a hívők száma, a világháború folyamán viszont járványos betegségek és kiűzetések folytán 65 ezerre csökkent. Az 1922-ben megtartott első népszámláláson 83 ezer, az 1931-es második népszámláláson 175 ezer zsidót regisztráltak. Ma néhány évi egyre erősödő bevándorlás után 350 ezerre becsülhető a zsidók száma. — Ezeknek alig tíz százaléka él chalkából, vagy más hasonló támogatásokból, míg 90 százalék munkájával keresi meg kenyerét. 1910-től 1922-ig a zsidók száma a világháború folytán ugyyszólván változatlan maradt, míg 1922-től 1931-ig megduplázódott és a következő négy évben 31-től 35-ig ismételtelen megkettőződött. Ezek a számok önmagukért beszélnek. Ma 27 százaléka alkotjuk Palesztina összlakosságának, az 1922. évi 11 százalékkal szemben.

A kérdés az, sikerült-e nekünk ezeket a zsidókat egészséges egzisztenciához segíteni. Engedjék meg, hogy az erre adandó választomat munkánkhoz azon részével kezdjem, amely számomra mindig a legfontosabbnak tűnt és különösképpen a szíven fektődött: a mezőgazdasággal. Ez számomra nemcsak egyszerű termelési ág volt, mint megannyi más, hanem az a forrás, amelynek vízában a mi testi és lelki erőnk megújulnak, azok az erők, amelyek évszázados városi élet után sürgősen igényelték és igénylik ezt a megújulást.

Mezőgazdasági kolonizációnkat megannyi akadály nehezítette még. Csaknem kétezer esztendő óta nem volt kontaktusunk a mezőgazdasággal és először lelkiileg kellett megtalálnunk a hozzá visszavezető utat. A mi telepeseinknél az ő képzettségük és szellemi beállítottságuk mellett a mezőgazdasági munka sikertelensége esetén nemcsak az éhezés veszedelme fenyegetett, amelyet Sir John Campbell, a Joint Palestine Survey Commission jelentésében mint az ázsiai görögök telepítésének fontos hátróját tüntette fel. Minden más hivatás könnyebb és több hasznot hozó volna a mi telepeseink számára. Telepítésre alkalmas föld egyáltalán nem,

vagy csak teljesen meg nem felelő állapotban állott rendelkezésünkre. Csak ritka esetekben tudtunk olyan földet vásárolni, amely céljainknak mindenképpen megfelelt. A legjobb esetben be kellett érünk a földdel, amely éppen megvásárolható volt. Évszázados rablógazdálkodás következtében kimerült földek voltak ezek, amelyeket mégis magasan, ténylegesen gazdasági értékükön túl kellett megfizetni. Peres és határkiigazítási vizsályok késleltették gyakran a birtokba vételt. Ha végül is sikerült az embereket a földre vinni, akkor a malária, amely az illető, vagy a szomszédos földön tanyázott, időről-időre munkaképtelenné tette a telepeseinket egy tekintélyes százalékát. Állatbetegségek, szárnyspasztis egyetlen nap alatt megsemmisítették azt, amit a telepések évekig tartó fáradsággal felépítettek. Az arab fellah igen olcsó áron hozott fűveléket, tojást, gabonát a piacra és a piac szűk felvételi ereje következtében súlyos konkurrenciát jelentett telepeseink számára. A szomszédokkal való viszálykodások és a fenyegető támadásokkal szembeni védekezés újabb költségeket jelentettek. Szinte hihetetlennek tűnik ma, hogy 1921-ben Nahalal megalapításánál az ICA-kolonizáció mintájára egy az egész telepítést körülvevő fal építését kezdtük meg. Csak a fal építése közben jutott eszünkbe, hogy egy nagy telepítvényt nem falai, azok az emberek védik meg, akik a földet megdolgozzák.

1920-ig nem volt Palesztinában olyan intézményünk, amely a mezőgazdasági telepítési munkát finanszírozhatta volna. A Keren Kajemet vásárolt földeket egyes helyeken, de nem voltak olyan emberek, akik ezeken a földeken saját tőkéjükkel akartak volna letelepedni és a munkásoknak, akik hajlandók lettek volna a földeken letelepedni, nem volt meg a szükséges

Mit tettünk és mik voltak a kifogások

Milyen hosszú az út és milyen nagy a távolság a hétszáz liter adó arab tehéntől a mi fajteheneinkig. Néhány évvel ezelőtt még háromezer liter teljes évi átlágról álmodtunk. Ma a teljes gazdasági aránykönyvében csak azokat a településeket írjuk be, amelyek 4500 literes átlagot mutatnak ki és folytonos kiválasztás útján nemsokára azt a rekordunkat is túl fogjuk szárnyalni. Az általunk importált kakas-fajta magas nivóra emelte a baromfi-tenyésztést és egy tyúk évi tojás-hozadékának átlagát 70-ről 170-re emelte. 140 kiló búrát aratunk most dunamonként, a különböző buzafajták közötti szelekció és a jobb földmunkálás következtében, szemben a 25 év előtti 60 kilogramos átlag-tereméssel. Grape fruit és gyümölcsfákat sikeresen ültettünk el olyan területeken, ahol azelőtt nyomuk sem volt. Mindenütt fejlődés mutatkozik, hála a mi telepeseink állandó kezdeményezéseinek és intelligenciájának és mezőgazdasági kísérleti állomásunk tudományos munkájának. A kísérleti állomásnak a kongresszus előtt fekvő jelentése világos áttekintést nyújt arról a munkáról, amelyet az elmúlt öt évben végzett, a Jewish Agency mezőgazdasági osztályának jelentése viszont az egyes gazdasági ágaknak a háború óta megtett fejlődéséről tájékoztatja önöket. Az ebben foglalt tábellék általában nem mondhatók izgalmas olvasmányoknak; én azonban mégis tanácsolnám, tanulmányozzák át őket, mert ezek a tábellék magukban foglalják a mi telepítéseink fejlődésének kvintesszenciáját. Településeink termelésének fejlődése a leginkább jut kifejezésre abban, hogy a Tnuva társaság, amely a mezőgazdasági településeink természetét nagyrészt értékesíti, 1933-ban 209 ezer, 1934-ben 291 ezer font értékben adott el településeink termékeiből és ebben az évben valószínűleg el fogja érni a 400 ezer fontot. Ehhez járul még a Hamasbir útján eladott gabona és a Hit társaság útján eladott narancsok és grape fruit 80 ezer font értékben. Településeink száma 1920 óta ötötről 50-re, a települések lakossága 180-ról 11 ezerre emelkedett. Ha ehhez számítottuk a kibucokat, amelyek a Keren Kajemet földjein dolgoznak, de gazdasági kiépítéséhez még a Keren Hajjeszód hitelét szükségük, úgy 90 telepítési pont

tőkéjük. Ilyen körülmények között a Keren Kajemet minden fontossága mellett is él nélküli kéréshez hasonlított. Az a veszedelem fenyegetett, hogy földjeink éveken át megmunkálatlanul maradnak és a kormány, vagy a szomszédok elfoglalják őket. A mi szegényes eszközeinkkel egészen a világháborúig csak öt telepítési pontot tudtunk teremteni, mintegy száz telepessel. Csak a Keren Hajjeszódnak 1920-ban való megalapítása vetett véget ennek a lehetetlen állapotoknak. Ettől az évtől kezdve indul meg a szisztematikus település a Keren Kajemet földjein a Keren Hajjeszód segítségével. A Keren Hajjeszód joggal vindikálja magának az érdemet, hogy 15 évvel ezelőtt történelmünknek egy döntő pillanatában megindította a telepítési tevékenységet és nevének megfelelően megvetette az alapját az egész ezt következő fejlődésnek.

Mi nem másolhattuk le a fellah gazdasági formáit, amelyek egy kultúrember egzisztenciális minimumát sem hozták ki, hanem olyan uton kellett haladnunk, ami a mi telepeseinket el tartani tudó új gazdasági formákhoz vezetett. Hosszadalmas kísérleti kísérletekre volt szükség a különböző bel és külföldi élőállat-fajok között, amíg olyan fajta tudtunk előállítani, amely egyesíti magában a klímát és a betegségekkel szembeni legnagyobb ellenálló képességet, a legkiadósabb tejprodukciónal. Erre a célra Sziríából, Hollandiából és Kelet-Frizországból és végül nagy sikerrel Svájcól hoztuk teheneiket. A különböző ezen állatok táplálására szűrséges takarmányokkal való kísérletezés és a takarmány megőrzésére alkalmas csűrök építése tanított meg bennünket a legjobb módszerekre. Ha valaki ma megnézi Daganjában, Ginegarban, vagy Gévában a mi modernül berendezett istállóinkat, ahol egy ténél évi tejhozadékát meghaladja a 4500 literes átlagot és egyeseknél nyolcezer litert is elér, az csak nem is sejtje bizonyára, hogy mennyi fáradság, tudományos kutatás és gyakorlati tapasztalat volt szükséges ennek az eredménynek az eléréséhez.

főltt rendelkezünk, amelyeknek lakossága 18 ezer lélekre rug.

Kolonizációnk kezdete óta nemcsak anticinisták, de cionisták is különböző bírálatokkal kísérték munkánkat. A legfőbbeket kívánom ezek közül ismertetni:

a) *a vegyes gazdaság kritikája.*
Településeinkbe a vegyes gazdaságot vezettük be. El akartuk kerülni, hogy ezeken a pontokon csak egy bizonyos produktumot termeljenek, másrészt azt akartuk, hogy a telepések termékeikkel elsősorban Palesztinát lássák el és ne függjenek a kiviteli piacoktól. Kísérleti állomásunk vezetője Jichak Vilkinski érdeme ez, aki huszonöt évvel ezelőtt foglalt állást a vegyes gazdaság mellett és fáradságtalanul dolgozott ennek kiépítésén. Hatalatlanul dolgozott ennek kiépítésén. A legutolsó évekig különösképpen a nagy narancs-konjunktúra idején állandóan támadták a vegyes gazdaságot, amelynek rentabilitása messze maradt a narancstermelők magas bevételei mögött. 1932-ben e támadások parírozására brósurát kellett írnom „Parasztok és ültetvényesek” cím alatt. És ma? Egész Palesztinában alig van ember, aki ne ismerné el, hogy igazuk volt, midőn nem akartunk konjunktúra-kolonizációt üzni és ehelyett sokoldalú gazdaságost vezettünk be.

b) *A kvuca kritikája.*
A telepítésnek egy új formáját teremtettük meg, a kvucát, mert munkafeltételeinkből azt a tapasztalatot nyertük, hogy sok telepésünk csak csoportos település formájában vezethető vissza a mezőgazdasághoz és csak ebben a közösségben tudja felhozni magában energiáinak maximumát. Ezen telepítési forma ellen egész könyvtárakat irtak össze. A Joint Palestine Survey Commission szakértői, akik 1927-ben meglátogatták Palesztinát, jelentésükben arra a konklúzióra jutottak, hogy a kvuca, mint telepítési forma elvetendő és semmiesetre sem szabad új kvucákat alapítani. Ma csendesebb lett ez a kritika is, a kvuca legnagyobb ellenségei is lassan arra a meggyőződésre jutnak, hogy kolonizációnk mai stádiumában a kvuca a mi munkánk egyik legfontosabb és leghasznosabb vivmánya. Néhány mondatot idézünk önknek egy levélből, amelyet néhány héttel ezelőtt Bruckus professzortól,

az ismert mezőgazdasági tudóstól kaptam, aki több évtized óta foglalkozik különböző országokban a zsidó kolonizációval és akit röviddel ezelőtt meghívtak a Jeruzsálemi egyetemre. Az Emek-településeken tett első látogatása után Bruckus ezeket írja nekem:

— Ez a völgy már az első pillantásra csodálatra méltó. Csaknem kizárólag zsidó települések, virágzó földjei és kertjei bámulatra méltóak. Személyes tapasztalatból igen jól ismertem a háború előtti Oroszország zsidó településeit, de a zsidó mezőgazdaságnak így nagyvonalú képét még soha életemben nem láttam. A mezőgazdaság alaposabb tanulmányozása meggyőzött engem arról, hogy mily kiválóan van vezetve. Becsülettel kiállja az összehasonlítást Európa legelőrehaladottabb országainak mezőgazdaságával. Holott a zsidó mezőgazdaság még igen fiatal és olyan sajátos természetű adottságok között kellett fejlődnie, amelyeket a mezőgazdasági tudomány nem vesz figyelembe. Utam folyamán különösképpen érdekelt a kvucák életképességének kérdése. Plauzibilisnek látszott számomra, hogy a kvucák a föld elfoglalásának első nehéz esztendejében megfelelő gazdasági formát képeznek, de kételkedtem, hogy a mezőgazdaság állandó megszervezésében szerepet játszhatnak-e. Megfigyelésem arra a meggyőződésre vezetett, hogy a kvucák megőrizték életképességüket és hogy jól vezetik gazdaságukat. A munkamegosztás lehetősége folytán minden ág élén megfelelő szakember áll. A kvucák spóroltak munkaerővel és inkább mechanizálták a munkát. A Grape fruit-ültetvényeket kezdetől fogva úgy helyezték el, hogy azok mechanikai úton traktorokkal is megdolgozhatók. A gabonaföldeket traktorokkal dolgozzák meg és gépekkel szántják. A mezőgazdasági munkálatoknak ez a mechanizálása a kvucák nagy érdemének tekinthető, mert a zsidó munka produktivitásának mecenizálás útján való emelése a legjobb eszköz a drága zsidó munkának az olcsó arab munka konkurrenciájától való megvédésére. A kvucák ezen felül, ha az új vízásások eredményeképpen az Emek földjét újlag fel kell osztani, különösképpen alkalmas gazdasági szervezetek, mert a kvucák sohasem igényelnek több földet, mint amennyit saját erejükkel megdolgozhatnak. A kvucák, amelyek egyre újabb tagokat vesznek fel, mezőgazdasági kiképzők helyek és mint kolonizációs centrumok is nagyre becsülendők.

Ezzel nem akarok jóslatokat felállítani a kvucák jövőjére vonatkozólag. Ezeknek sorsa jelentős mértékben függ tagjaik lelki hangulatától és ezek a hangulatok a külső életfeltételek megváltozásával egyidejűleg változhatnak. Eppen az ország nagy gazdasági fellendülése nagy erőpróba elé állítja a kvucákat. A kolonizáció mai állása mellett semmi ok nincs arra, hogy más gazdasági formát helyezzenek előnybe. Olyan inponderiákkal állunk szemben, amelyekkel szemben nem lehet olyan apriori konzekvenciákat levonni, amelyek kizárólag gazdasági megfontolásokon alapulnának.

Ez a nézete egy embernek, aki tapasztalatai folytán a zsidó kolonizáció kívánalmait különösképpen méltányolni tudja. Meglátásai teljesen fedik az én felfogásomat.

c) *Szerződéses elkésztettség megkötése miatti kritikák.*

Kolonizációk munkánkkal szemben gyakran halottak a szemrehányást, hogy nem kötöttünk szerződéseket a telepésekkel és ezeknek nem fizettük vissza tartozásaikat. Különösen a Palestine Survey Commission egyik szakértője, sir John Campbell tett meggyőzőesket ezért a hiányosságért. Időközben kiderült, hogy a görög kolonizáció, amelynek élén sir John Campbell állott, kötött ugyan szerződéseket, de a mai napig ott sem eszközöltek említésre méltó visszafizetéseket és a szerződéses ilyen körülmények között értéktelen papírosoknak bizonyultak. Mi ezzel szemben vártunk a szerződésekkal, amíg meggyőződöttünk a valóságban arról, hogy milyen fizetéseket tudnak teljesíteni a telepések. A szerződésekkal kapcsolatos tárgyalások komolysága és az a lelkiismeretesség, amellyel a telepések minden egyes paragrafusnál megvizsgálták annak teljesíthetőségét, garanciát képeznek számunkra afelől, hogy ezek a telepések a Keren Hajjeszóddal kötött szerződéseiket hűségesen teljesíteni is akarják.

(Folytatjuk)

HIR

Az Országos Zsidó Tagozat
Str. Saguna 7 sz. alatti
pénteken, augusztus 30-én
között dr. Fischer Arpad tá

— A király személyesen leány szobrát. Bucurestiben tember elején Targu-Jiu népiünnepélyt rendeznek. A városi főbíró szobrának felállítását az uralkodó személyesen fogja felügyelni. A program szerint a királyi szobornak poianai bírója lesz a szobor készítője.

— Pezmaozglu görög művészek. Hogy semmiféle megbízást ne kapjanak a görög kormánytól, hogy Londonban György király előtt tartsanak előadást. Londonból jelentik: a görög pénzügyminiszter kijelentette, hogy ott a görög-szerződésről tárgyaljon. A társaság nincsen, hogy György királyon a népszavazás elbírálására más kérdésről.

— Két luxusautó borzalmas baleset. Brasovból jelentik: két luxusautó ütközött össze a városban. A két luxusautó egymásnak ütközött, a két kocsi összezúzódott. A baleset két ember halálát okozta. A két luxusautó ütközött össze a városban. A két luxusautó egymásnak ütközött, a két kocsi összezúzódott. A baleset két ember halálát okozta.

— Bányászok levertek. Dolgozóknak reggel éhgyomorral kellett dolgozniuk. A bányászok levertek. Dolgozóknak reggel éhgyomorral kellett dolgozniuk. A bányászok levertek. Dolgozóknak reggel éhgyomorral kellett dolgozniuk.

— Egy elbocsátott kerékpáros. A kerékpáros elbocsátott. A kerékpáros elbocsátott. A kerékpáros elbocsátott.

— Letartóztatták Satn. A letartóztatták Satn. A letartóztatták Satn. A letartóztatták Satn.

— Románia is résztvevő. Románia is résztvevő. Románia is résztvevő. Románia is résztvevő.

— A „Kertgazdaság”. A „Kertgazdaság”. A „Kertgazdaság”. A „Kertgazdaság”.

HIREK

Az Országos Zsidó Párt Clujj Tagozatának

Str. Saguna 7 sz. alatti jogvédő irodájában pénteken, augusztus 30-án délelőtt 1-2 óra között dr. Fischer Árpád tart inspekción.

A király személyesen avatja fel egy hős leány szobrát. Bucurestiből jelentik: Szeptember elején Târgu-Jiuiban nagyszabású népművelési rendeznek Ecaterina Teodorescu hős nő szobrának felavatása alkalmával, amit az uralkodó személyesen fog elvégezni. A program szerint a király Tătărescu miniszterelnöknek poianai birtokán fog ebédelni.

Pezmazoglu görög miniszter kijelentette, hogy semmiféle megbízatása nincsen arra, hogy Londonban György exkirállyal tárgyaljon. Londonból jelentik: Pezmazoglu görög pénzügyminiszter kijelentette, azért jött Londonba, hogy ott a görög-angol kereskedelmi szerződésről tárgyaljon. Semmiféle megbízatása nincsen, hogy György exkirállyal tárgyaljon a népszavazás elhalasztásáról, vagy bármely más kérdésről.

Két luxusautó borzalmas karambolja az országúton. Brasovból jelentik: Tegnap a Brasov-Sibiu közötti országúton Arpas község közelében súlyos autószerencsétlenség történt, amelynek eddig egy halott és 5 súlyos sebesült áldozata van. Fazekas Sámuel kereskedő autójával Sibiu felé tartott. Arpas község határában szembe jött vele egy másik autós, amely egy szénás szekeret akart kikerülni. Eközben a teljes sebességgel rohanó két luxusautó egymásnak ütközött és mindkét kocsi összezúzódott. Fazekas Sámuel kereskedőt a roncsok közül már csak holtan tudták kiemelni, a két kocsi öt másik utasa szintén eszméletlen állapotban volt, valamennyiüket beszállították a kórházba. Két utas állapota életveszélyes. A többieket valószínűleg meg lehet menteni az életnek.

Bágyadt levert, dolgozni képtelen egyénekkel reggel éhgyomorral egy pohár természetes „Ferenc József” keserűvizet a bélmozgást csakhamar megélelenti, az emésztőcsatornában összehúzódtak a salakot kiüríti, a vérkeringést szabaddá teszi és a gondolkodó- és munkaképességet emeli.

Egy elbocsátott kertész agyon akarta löni a polgármestert. Rámnicul Vâlcea-ból jelentik: Tegnap délelőtt, amikor Orasanu Alexandru városi polgármester ebédelni ment, lakása előtt revolverrel lőtték rá. A primer sértetlen maradt. A tettest, Dumitru Dumitrescu, volt városi főkertetést, akit elbocsátottak a szolgálatból, letartóztatták.

Letartóztatták Salmaron egy 16 éves fiút, aki féltékenységből meggyilkolta unokabátyját. Salmarról jelentik: A helyi hatóságok letartóztatták Mali Sándor 16 éves fiút, aki ezelőtt egy évvel meggyilkolta unokabátyját, Mali Ágoston féltékenységgel. Mindkettő egy lányt — Pop Mária-t — szereztek és a féltékenység fegyvert adott a gyerekiúju kezébe.

Betiltották a vasúti munkások szindikátus-vezetőinek gyűlését. Bucurestiből jelentik: A vasúti munkások szindikátusainak vezetői tegnap estére értekezletet hívtak össze. Engedély hiányában az értekezletet betiltották. Incidensek nem fordultak elő.

Románia is részt vesz a budapesti nemzetközi idegenforgalmi konferencián. Bucurestiből jelentik: Szeptember 10 és 14 között tartják meg Budapesten a nemzetközi idegenforgalmi konferenciát, amelyen Romániát Ion Mitilineu volt külügyminiszter és a román királyi automobil klub elnöke, Sergiu Dimitriu, az idegenforgalmi hivatal vezetője, valamint Minovici professzor és Ion Mihalache főmérnök, az utak hivatalának igazgatója fogják képviselni. A konferencia többek között foglalkozni fog a London-Isztanbul nemzetközi út kérdésével is. Mint ismeretes, a tervezet szerint ennek az utvnalnak Jugoszláviát kellett volna átszeli, de Románia elérte, hogy Románián, Oradea-Brasov-Bucuresti-Constanța irányban vezessék, Bucuresti-Giurgiu elágazással.

A „Kertgazdaság” legújabb száma ismét gazdag és változatos tartalommal jelent meg. — A közelmúlt érdekes kertgazdasági eseményeit tárgyalja, komoly felvilágosító kiadványt szakszerűséggel. Így a virágos és konyhakertészetben, valamint a gyümölcsösökben végzendő összes időszerű tennivalókról ír, nemkülönben a méhesben való teendőkről is. — Gyógy növény rovatában ismerteti a mi erdélyi csoda-gyógy növényünket: a Gyöngyajakot, valamint azon gyógy növényeket, amelyek a jövő hónapban gyűjteni lehet. — Baromfiudvara új lehetőségeket tár a baromfi tenyésztők elé azok piacositását illetően.

Péntek-esti istentisztelet. A Regele Ferdinand-uti nagytemplomban a péntek-esti istentisztelet aug. hó 30-án est 8 órakor kezdődik.

Mi történt Sibiu-ban? Bucurestiből jelentik: A belügyminisztérium vezetőköreiből kategorikusan megcáfolják azokat a híreket, amelyek a sajtó egyrésztében láttak napvilágot és amelyek bizonyos, Sibiu-ban történt hiteles incidensekről számoltak be. A minisztérium vezetőkörei szerint a következők történtek: Egy Sibiu környéki faluban több egyenruhába öltözött szász fiatalember sértett. Egyikük szóváltásba keveredett egy csendőrrrel. Vizsgálat indult, de letartóztatást nem eszközöltek.

Ötven éve TANCSANAR. Ötven év óta táncanár Jámor Mihály bácsi. Az ő idejében jött ki a krinolin a divatból, aztán még tartották magukat a széles szoknyák; a polgári delnők ruhái azután egyszerűsödtek, a sok fodor és dísz után jött a ránc, majd a sima és kurta ruha a nőknél. Hasonló fejlődést mutat a férfividat is a dandytól a mai sportifjuig, aminek persze társadalomfejlődési okai voltak, amikre időszertlenül és nem is helyénvaló most kiterjeszkedni, mert hiszen egy jókora emberöltő munkájáról akarunk megemlékezni, Jámor Mihály bácsiról, aki hetvenegyházy esztendővel a vállán könyveden táncol és táncoltat. Jóízű és illemt tanít, európai modort, ami egy küssé már morál is.

Megérdemli, hogy tisztelettel és szeretettel emlékezzünk meg róla abból az alkalomból, hogy tanítványai a félszázados évfordulót nagy szüreti bálal akarják megünnepelni. Szeptember 7-én, szombaton este 9 órakor tartják meg a jubiláris bált, amelynek védnökségét a város számos notabilitása vállalta: Isac Emil művészeti vezérinspektor, Dunca Jenő vármegyei prefektus, Dragan professzor főpolgármester, Pulca Victor rendőrkezes, Rózsa Mór, a Sfatul alelnöke, Inczedy-Jokman, a magyar párt alelnöke, Vásárhelyi János püspökhelyettes, Pop János pénzügyigazgató Pop Sever iparkamarai főgondnok és mások. Jámor Mihály ünneplésének kétségtelenül sikerülnie kell. Hiszen az emberek egy szorgalmas, dolgozó emberlethez járulnak majd vigadni és ragaszkodásukat és szeretetüket kifejezni.

Vásárosok halálosvégi verekedése Botosaniban. Botosaniból jelentik: A tegnapi hetivásár alkalmával nagyszámú falusi érkezett a városba, akik az árusító helyek körül összeverekedtek. A verekedés odáig fajult, hogy késsel és bunkókkal mentek egymásnak a vásárosok, kik közül egy meghalt, többet megsebesültek. A rendet nehezen tudták helyreállítani.

Vér-, bőr- és idegbajosok igyanak hetenként többször, reggel felkeléskor egy pohár természetes „Ferenc József” keserűvizet, mert ez mindig alaposan kitisztítja és megélelenti a gyomor bélcsatornát s ezenkívül az emésztést és az anyagcserét is jótékonyan befolyásolja.

Mercur Camionaj Telefon 8-31.

Mezőgazdasági konferencia a clujj vármegyeházán. Tegnap reggel 10 órai kezdettel, mintegy 200 főnyi megyei paraszt és jegyző jelenlétében mezőgazdasági konferencia volt a vármegyeházán. A konferencián héttagú bizottság, élükön dr. Dunca Jenő megyeprefektussal, tartottak beszédet a jelenlévő hallgatóságoknak. Dr. Dunca prefektus megnyitó beszédében ismertette a romániai mezőgazdasági életben szükséges modern technikai újítások eszközölését és rámutatott arra, hogy ez annál inkább szükséges, mert Románia lakosságának többségét a parasztság teszi ki. Ezért szükséges az állam megélhetésének fő tényezőjét, a mezőgazdaságot fejleszteni. Hangsúlyozta a jelenlévő parasztságnak, hogy első sorban nekik kell megérteniük a mezőgazdaságban bevezetendő újítások szükségességét, de idegenkedjenek tehát tőle, hiszen 50 évvel ezelőtt azt sem gondoltuk volna, hogy repülni fog az ember és hogy abban a pillanatban halljuk itt, amit Amerikában kimondtak. Dunca prefektus után N. Popa, mezőgazdasági mérnök beszélt a közönség legelőbb felvilágosítását és kulturális problémáiról. Ugyancsak beszédet tartott a konferencia folyamán G. Suciu, a mezőgazdasági szekció elnöke, aki a mezőgazdasági kamarák jelentőségét és a mezőgazdasági bizottságok hatáskörét taglalta. Beszélt még ezenkívül Sever Jonescu, a mezőgazdasági hivatal igazgatója, St. Larionescu mezőgazdasági mérnök, továbbá dr. Seliu Octavian, végül a konferencia délután két órakor a prefektus záróbeszédével ért véget.

A ROYAL-mozgóban ma, pénteken őszi premierslágér olcsó nyári 15 és 20 lejes helyekkel:

<p>I. FEHÉR NŐVÉR az „Orvos” testvérfilmje, főszerepekben: LORETTA YOUNG és JOHN BOLES.</p>	<p>II. SCHMELLING-HAMMANS szencziációs boxmérkőzés. Uj Paramount journal.</p>
--	--

Előadások kezdete: Box: 3.15, 5.45, 8.30, 11 órakor, Fehér nővér: 4.15, 7, 9.30 órakor.

Öngyilkos lett a meggyilkolt székegy legény kedvese. Tegnap reggel egy clujj fogorvos lakásán, ahol alkalmazásban volt, öngyilkosságot kísérelt meg Székely Erzsébet 19 éves székegy leány, a székegy bál halálát áldozatának, Nyisztor Kálmánnak kedvese. A leányt a lakás pincéjében találták meg eszméletlenül. A kihívott mentők gyomormosást alkalmaztak, majd beszállították a leányt a belgyógyászati klinikára, ahol eddig még nem tudták megállapítani, hogy milyen méreggel követte el az öngyilkosságot. A leány válságos állapotban van, de az orvosok remélik, hogy felépül. A leány tegnap a szerencsétlen véget ért Nyisztor Kálmán temetésén többször sírógörcsöt kapott, majd amikor a nagy gyászoló tömeg már régen eloszlott, még mindig ott ögyelgett a friss sírhát mellett. Néhány barátjának, akik mellette maradtak, kijelentette, hogy nem bírja túlélni a fiu halálát, mert miatta történt a szerencsétlenség.

Egyiptom követséget állít fel Genfben. Bernből jelentik: Egyiptom megszünteti genfi konzulátusát s követséget állít fel, valamint konzulátust is Bernben. A követi teendők elvégzésére Mahmud Fakri pasa, párizsi követ kapott megbízást, aki továbbra is el fogja látni a párizsi követség vezetését.

Incület az általános politikai helyzetéről tanácskozott Tătărescuval. Bucurestiből jelentik: Incület belügyminiszter több napi távollét után, ma visszaérkezett a fővárosba és hosszabb megbeszélést tartott a miniszterelnökkel az általános politikai helyzetre vonatkozólag. A lapok megállapítják ezzel kapcsolatban, hogy a kormány helyzete legalább három hónapra biztosítottak látszik és minden meglepetés kizárva. A jelen pillanatban a kormányt kizárólag a gazdasági és pénzügyi problémák foglalkoztatják, amelyek a külföldön folytatott tárgyalásoktól függenek. Allítólag a kormány átszervezése szeptember 8-án kerül sorra, míg a parlamentet október 15-én nyitják meg.

Mihalache Bucurestibe hívta Maniut. Bucurestiből jelentik: A Credința értesítése szerint Mihalache felkérte Maniut, menjen a fővárosba, aminek a volt miniszterelnök a jövő hét folyamán eleget is tesz.

Nichifor Crainic Gogához fellebbez Ouză ellen. Bucurestiből jelentik: A Tempo szerint Nichifor Crainic nincs megelégedve a Cuza által hozott határozattal, a két-ingeseket illetően és kijelentette, hogy nem veti magát alá a határozatnak, hanem megvárja Goga visszatérését.

Iskolai beiratások. A Regele Ferdinand uti zsidó óvodában és elemi iskolában a beiratások szeptember hó 1-5 napján délelőtt 9-12, délután 3-6-ig tartanak. A beiratást igazoló nyilatkozatokra vonatkozólag a t. szülőknek minden felvilágosítást megad a beiratkozás alkalmával az igazgatóság.

A Goldmark Zsidó Filharmonikus Egyesület értesíti tagjait, hogy a zenekari próbák szeptember 2-től — minden hétfőn és csütörtökön pontosan este 9 órakor — újra megkezdődnek.

Irodalmi törvényszék. Reghinből jelentik: Szombaton este a reghini Noár Hacioni rendezésében magasnívójú irodalmi törvényszék tartották Lili Körber: Ruth és a Harmadik Birodalom című regényéből. A törvényszék elnöke dr. Schwartz József volt, bírái Fixel Vilmos, dr. Weisz H. Mendel, Frank Emil és Beregi G. iskolai igazgató. A vádat Nussbaum oradeai kiküldött látta el, a védelmet Gärtner, a Noár Hacioni clujj reprezentánsa. A nagy érdeklődéssel lefolytatott törvényszéki vita után a következő ítéletet hirdették ki: „Ugy népi, valamint vallási szempontból elítéljük a Ruthok típusát életmódja, valamint az öngyilkosság elkövetése miatt. Elítéljük az írónőt is azért, mert a németországi zsidók tragédiájának egy elbukott alakját szerepelteti főhősként, holott megrajzolhatta volna az öntudatos, önértékes, Palesztina felé törekvő típust is, aki a nagy tragédiában képviselheti a megnyugvást és a fejlődés új menetét.”

Részletek egy meggyógyult beteg leveléből, amely sok embert érdekelhet

G. Sándor aradi kistérszűző többek között a következőket írja nekünk: „...13 évig majdnem állandó betegeskedés után szabadított meg egy „Gastro D.” kúra már-már gyógyíthatatlannak hitt súlyos gyomorbetegsége. A folytonos koplalástól annyira lesoványodtam és legyengültem, hogy már csak árnyéka voltam régebbi önmagamnak. Minden reményemet elvesztettem már, hogy valaha ismét egészséges ember válik belőlem, mikor szemembe ötlött a lapokban megjelent közlemény az Amerikában felfedezett új gyógy növényről és annak kivonatáról, a „Gastro D.”-ről. Megrendeltem azzal a gondolattal, hogy annyi minden után megpróbálom ezt is. Már az első néhány nap után feltűnően jobban éreztem magam. Görccsem, gyomorégésem, állandó, kibíratatlan fejfájásom elmúlt. Rövid idő alatt elkezdtem rendszeresen étkezni s visszanyertem eredeti testsúlyomat és ezzel régi életerőmet és életkedvemem...”

A „Gastro D.” kiváló gyógyhatása, az összes emésztési zavaroknál, gyomor-, bél- és epebetegségeknél, Vidékre 130 lej utánvétellel szállítja Császár Ernő gyógyszerész Bucuresti, Calea Victoriei 124.

SZÍNHÁZ-FILM MŰVÉSZET

AZ OPERA MOZGÓ MŰSORA:
Csütörtök: A cirkuszherceg. Főszerepekben: Harry Piel.
Hétfőn: A vágyak ritmusa. Fősz.: Clark Gable és Joan Crawford.

A ROYAL MOZGÓ MŰSORA:
Nagy őszi premierslágér olcsó nyári 15-20 lejes helyekkel: I. Fehér nővér. Fősz.: Loretta Young, John Boles. II. Schmelling-Hammans boxmérkőzése. Uj Paramount journal. Előadások kezdete: Box: 3.15, 5.45, 8.30, 11, Nővér: 4.15, 7, 9.30.

EDISON MOZGÓ MŰSORA:
Két csodafilm: I. Conan Doyle: Smaragd szakáll detektívregénye. Victor de Koval. II. Ezred leánya. Anny Ondrával. Helyárak: 7 és 10 lej. Kezdet: 3, 6, 9. Hétfőn: A maglavit csodapásztor, aki beszélt az Istennel.

RÁDIÓ MŰSOR

Péntek, augusztus 30.
Bucuresti, 17: Rádiózenekar. 19.20: Szimfonikus táncok lemezek. 20.15: Thaler József csellózik. 20.45: Kis rádiózenekar. 23: Lemezek.
Budapest. 6.45: Torna, utána hanglemezek. 10: Hírek. 12.05: Szalonzene. 13.30: Ének, klarinét- és zongoraszó. 17.30: Zongoraszó. 18.55: Hetényi Heidelberg Albert szerzői estje. Közreműködik Antal Erzsébet és Kalmár Pál. 20.15: Hangverseny. 21.20: Hírek. 21.40: Beszkárt zenekar. 23: Jazz. — 0.05: Hírek.
Droitwich. 22: Szimfonikus zenekar.
Brüsszel. 22.25: Mascagni: Parasztszűző részlet lemezek.
Prága. 19.30: Smetana: Dalibor, 3 felvonásos opera.
Kopenhága. 22.20: Balalajka hangverseny.
Poste Parisien. 20.55: Puccini: Bohémélet, opera lemezek.
Radio Paris. 20: Orgonaverseny. 20.30: Wagner hangverseny.
Toulouse. 19.20: Vadászkiáltás. 21.35: Szórakoztató hangverseny. 22.45: Argentínazene.
Zágráb. 20: Gitárjáték. 21: Fuvószzenekar.
Varsó. 17: Hegedű- és zongoraszó. 216 Orosz szimfonikus zene.
Luxembourg. 21.10: Szalonzene. 21: Hangverseny.
Milánó. 22.20: Gramignai hegedűművész játék.
Róma. 20.40: Rádiózenekar.

Lapedatut ünneplik Brasovban. Brasovból jelentik: Brasovban holnap az erdélyi liberális párt szervezete ünnepségek részeként Lapedatu kultuszminisztert. Az ünnepségen részt vesz Pop Valer igazságügyminiszter is.

UJ KELET Legújabb hírek

Az angol közvélemény már nem ragaszkodik a megtorló intézkedésekhez Olaszországgal szemben?

Anglia kategórikusan ellenzi Abesszinia kizárását a Népszövetségből

Sir Hoare is résztvesz a népszövetségi tanács szeptember negyedik megnyitói ülésén. Eden elkészítette jelentését az olasz-abesszin kérdésben. A francia államtanács a népszövetségi alapokmány tiszteletbentartása mellett foglalt állást

A bolzanoi minisztertanács elhatározta, hogy Olaszország szeptember negyedikén Genfben teljes egészében ismertetni fogja álláspontját az abesszin kérdésben

Párizs, augusztus 29. Több lap azt az értesítést közli, hogy Sir Samuel Hoare angol külügyminiszter is Genfben lesz szeptember 4-én a népszövetségi tanácsülés ülészakán megnyitására, de azért Eden fogja képviselni Angliát. Az angol külügyminiszter néhány napos tartózkodás után el fogja hagyni Genfét s Aix-les-Bainsbe utazik, ahol már le is foglaltak számára lakosztályt. Eden, aki hétfőn indul Párizson át Genfbe, Genfből állandó érintkezést fog fenntartani telefonon az Aix-les-Bainsben üülő Baldwin angol miniszterelnökkel. Egyébként ma Hoare külügyminiszter visszatért Norfolkból. Eden elkészítette jelentését, amelyet a Népszövetség tanácsa elé fog terejzteni az olasz-abesszin kérdésben.

A tegnapi napon a Foreign Officeban nagy volt az élénkség. Sir Samuel Hoare és Eden tárgyaltak a francia és olasz nagykövetekkel.

A Matia szerint

Londonban egyre kevesbedik azoknak a száma, akik megtorló rendszabályokat követelnek. A közvélemény megfordult

s most már csak lord Robert Cecil, a népszövetségi ligák uniójának elnöke és hívei vallják magukénak az intranzigens álláspontot. A genfi lapok egyidejű értesülései szerint Anglia ellenzi Abesszinia kizárását.

Párizs, augusztus 29. A francia államtanács tegnapi ülésén Lebrun elnök jelenlétében Laval ismertette a háromhatalmi tanácskozás lefolyását s a helyzetet.

Az államtanács a népszövetségi kötelezettségek és az alapokmány tiszteletbentartása s a béke megőrzésére irányuló erőfeszítések mellett foglalt állást.

A francia népszövetségi delegáció vezetője Laval lesz. Helelyt foglalnak Herriot és Paul Boncour is a delegációban. Mig Laval Genfből vissza nem tér, újabb francia állam- vagy minisztertanácsot nem tartanak.

Lebrun köztársasági elnök tegnap kihallgatáson fogadta Cerutti Victoriót, Olaszország új párizsi nagykövét, aki bemutatta megbízólevelét. Lebrun ez alkalommal rámutatott a francia-olasz barátságára és hangsúlyozta, hogy Franciaország szüntelenül folytatni fogja erőfeszítéseit az általános béke érdekében.

Beavatott körökből származó közlések szerint Herriot azt az álláspontot képviseli, hogy Franciaországnak meg kell őriznie a szoros együttműködést Angliával, de viszont ugyanakkor elengedhetetlen Európában az Olaszországgal szembeni barátságos politika folytatása is.

Egyébként a francia népszövetségi delegáció kedden indul Genfbe.

A bolzanoi minisztertanács

Róma, augusztus 29. (Rador.) A tegnapi bolzanoi minisztertanács este 7 óráig tartott. A tanácskozáson a tartalékos-tiszt miniszterek egyenruhában vettek részt. Az olasz minisztertanácsról éjfélkor kiadott hivatalos közlemény szerint az olasz kormány

szeptember 4-én Genfben a népszövetségi tanács előtt deklarációt fog tenni, amely leszegézi álláspontját az abesszin kérdésben és az olasz-abesszin kapcsolatok történetét fogja ismertetni.

Az angol kormánynak nincs mitől tartania, Olaszország nem akar semmiféle ellentétet Nagy-Britanniával. Ami a szankciókat illeti, ezeknek alkalmazása igen súlyos komplikációkat vonna maga után. A minisztertanács

ama meggyőződésének ad kifejezést, hogy Genfben elég felelős államférfiu lesz, akik vissza fognak utasítani minden olyan odious és veszedelmes javaslatot, amely Olaszországgal szemben bizonyos szankciók alkalmazását kívánja.

Mussolini Bolzanóban a sajtó munkatársai előtt tett nyilatkozatában hangoztatta, hogy az angol kormánynak nem lesz oka az aggodalomra.

Olaszország nem kívánja sérteni Abessziniában az angol érdekeket s így remélhetőleg nem is kerül komoly ellentétbe Angliával.

A párizsi lapok még nem kommentálhatták az olasz minisztertanács határozatait, mert a hivatalos közlemény csak a késő éjszakai órákban jelent meg. Csak rámutatnak a tanácskozás éles lögyakorlatait folytatónak a tanácskozás fontosságára és ezzel kapcsolatban a tegnapi francia minisztertanács határozataira, amelyek a békét szolgálják.

Az olasz hadvezetőség meg van elégedve a hadgyakorlatok eredményével

Róma, augusztus 29. Az északolaszországi nagygyakorlatokon résztvevő csapatok egy napos pihenőt kaptak. Ma, pénteken a tüzéség és gyalogság éles lögyakorlatait folytatják le. Szombaton lesz a nagyszabású csapatszeme. Mussolini a külföldi katonai küldöttségekkel tegnap is a terep különböző pontjain jelent meg s figyelte a gyakorlatokat. Valle légügyi államtitkár repülőgépen Nápolyba utazott, ahonnan repülőraj indul utba Kelet-Afrikába. Valle ezután ismét visszatért Bolzanóba. A hadgyakorlatok ma

érnek véget. A manővereken a király is jelen volt. Tegnap este 7 órakor Ago tábornok tett jelentést a hadgyakorlatok lefolyásáról és az olasz katonák kitünő szelleméről. A hadvezetőség teljes mértékben meg van elégedve a nagy hadgyakorlatokon résztvevő csapattevékenységével.

Róma, augusztus 29. A genovai kikötőbe megérkezett az az öt cirkáló, amelyeket az olasz kormány csapatszabályozás céljaira az utóbbi hetekben vásárolt meg.

Az olasz-abesszin döntőbírósnak négy bírja nem tudott meg egyezésre jutni

Párizs, augusztus 29. (Rador.) Az abesszin-olasz konfliktus négy döntőbírója nem tudott megegyezésre jutni az ualual iniciádens ügyében, ezért holnap újból összeülnek és ez alkalommal Politist, az ötödik bírót is igénybeveszik, hogy döntse el a vitás kérdést. Politist eleget tett a meghívásnak s ma már résztvevő a bizottsági ülésen.

Az angol alattvalóknak négy napon belül el kell hagyniok Abessziniát

London, augusztus 29. (Rador.) A Colombo angol hadihajó ma Berberaba érkezett, hogy közvetlen közelről figyelje az abessziniai eseményeket. Egyidejűleg az addis-abebai angol konzul felszólítást intézett az Abessziniában tartózkodó angol alattvalókhöz, hogy négy napon belül hagyják el Abessziniát területét.

Londoni jelentés szerint újabb amerikai bizottság van utban Abesszinia felé, amely

az ottani Vörös Keresztnek gyógy- és kószereket visz.

London, augusztus 29. Az egyiptomi kormány felmentette a csapat- és hadianyagszállító hajókat kikötővám s más illetékek fizetése alól.

Oslói jelentés szerint Dánia, Svédország, Norvégia és Finnország külügyminiszterei tegnap a rádióban beszédeket tartottak a béke érdekében és felszólítást intéztek a világ közvéleményéhez, hogy az olasz-abesszin viszályt a Népszövetség útján békésen oldják meg. A Népszövetséget azért létesítették, hogy az ilyen konfliktusokat elintézzék.

Brüsszel, augusztus 29. A belga hadügyminisztérium kommunikét bocsátott közre, amely arról tájékoztatja a jelenleg szabad-ságos állományban levő tartalékosokat, hogy tilos belépniök más ország hadseregébe.

A pápa békebeszédé

Vatikánvár, augusztus 29. (Rador.) A pápa tegnapi beszédét tartott, amely ének hatást keltett Rómában. Az Osservatore Romano a záránokokhoz intézett beszédét francia nyelven közli, ahogyan azt a pápa elmondotta volt. Ez már második beszéd, amit a szentatyja a béke érdekében tart. A beszéd többek között ezeket mondja: „Igaz lehet, hogy szükség van expanzióra és ezzel kapcsolatban határaink biztonságának megőrzésére. Mi nem kívánhatunk mást, csak azt, hogy az összes nehézségek megoldásához jussanak el más eszközökkel, mint háboru útján”.

A vonat kerekei alá került egy autobus

Berlin, augusztus 29. (Rador.) Az északberlini vasutvonal egyik utkeresztződésénél egy autobus a vonat kerekei alá került. Egy utas meghalt, 29 megsebesült, köztük 9 súlyosan.

A sakkolimpiász állása

Varsó, augusztus 29. A 16-ik forduló után a sakk-olimpiász állása a következő: 1. Svédország és Lengyelország 4 1/2 ponttal; 3. Egyesült Államok; 4. Csehszlovákia; 5. Magyarország; 6. Jugoszlávia; 7. Argentína; 8. Ausztria.

Mirto visszavonul a politikától

Bucuresti, augusztus 29. A Tempo tudni véli, hogy Mirtonak szándékában áll teljesen visszavonulni a politikai élettől és külföldre menni, miután beteg. A lap szerint Mirto szándéka mely benyomást vaidista körökben.

Negyvenöt méter magasból lezuhant és szörnyethalt egy tüzoltó

Bucuresti, augusztus 29. A cotroceni platon, ahol a fővárosi tüzoltók gyakorlatokat tanultak be a Dealul Spirii harcok emlékünnepe, ma adott pillanatban egy régi, korhadt létra összetört. Turcoloff Simeon önkéntes majdnem 45 méter magasból lezuhant. Hátgerinctörést szenvedett és kórházszállítás közben meghalt. A vizsgálat megindult.

Nem építhet az építész, mig nem fizette ki az adóját

Bucuresti, augusztus 29. A pénzügyminisztérium intézkedése szerint egyetlen építkezési engedélyt sem adnak ki a jövőben, amig a kérvényező nem bizonyítja be, hogy kifizette az adóját.

FRATERNITAS Könyv- és Lapkiadó R. I. nyomása Cluj, Strada Baroa L. Pop 16. Telefon: 6-77.

Taxa postala
pătită în m
No. 224713/

16. Telefon:
Bavonta 110,
évre 600, eg
földre: Hav
félővre 12, e
detések díjaz
KELET" as
dóság egyetl
Cikkünk utfi
rás megjelölésével enged

A kisantant fo
Ble
ren
eur

Bled, augusztus 30. (P
novics jugoszláv minisz
ügyminiszter tegnap este
Titulescu és Benes tiszt
rajtuk kívül 80 meghívot
len. Köztük voltak a rom
Savel Radulescuval, a cs
riocsal az élükön, valami
kar és számos személyiség

A bankett révén Sztója
tartott, amelyben hangsú
három állam 15 éves kö
ideje alatt évről-évre er
detéséhez idomult. A k
idő alatt hozott határozat
lam tudatos erőfeszítései
keszkerződések által Eur
kreált helyzet fenntartás
és megjavítása érdekében
ezen az uton fogunk hale
sziv építés útján. A szilár
mények rendszerre, amely
bennünket és a népszö
szellemében való munkál
európai stabilitás alapjait
dóan hűek programunkh
célját: a békét. Szükség
védjük meg ezt a magas

A kisantant ahhoz a f
együttműködését, hogy
désék által megpecsétel
teletben tartassék és
nyuljon ahhoz, sem k
követett ut

A jugoszláv külügyminisz
tatott arra, mennyire örö
tulescu és Benes kollégáit
gúl látni. Poharát Káro
ryk elnök, Titulescu és B
román és csehszlovák né
tette.

Titulescu válaszbán
nyilván találó módon szög
novics a kisantant politik
amihez ő csak annyit tel
a kisantant politikája
lan és megmáshíthatatl
megértő és ne

A külügyminiszter pohar
láv király, Masaryk elnök
rályi család, Pál régens,
miniszterelnök, valamint a
és nemzeti javára üritette.

Végül Benes csehszlová
ter megható szavakban c
lescu jókívánságaihoz és
román, valamint Péter ju
egészségére üritette.

Diner a kis
viselői tiszt

Belgrad, augusztus 30.
nap este 9 órakor Lukov
dinert adott a Toplica sz
antant sajtó képviselőinél
sajtófőnökökön kívül, aki m
állam sajtója által mut
Dragu Ioan a román sajtó
aki Sándor király emléké
méltatta. Végül a cseh s

Tatarescu telefonon tájékoztatta Titulescut a romániai hitlerista felfedezésekről

BUCURESTI, augusztus 29. Ma délelőtt Tatarescu, Inculetz, Titeanu és Tüica Stancescu állambiztonsági vezérigazgató a Weber-üggyel kapcsolatban megbeszélést tartottak, amelyek elhatározták mindenféle hitlerista agitáció elfojtását. Tatarescu telefonon megbeszélést folytatott a Bledben tartózkodó Titulescuval az utóbbi időben történt felfedezésekkel kapcsolatban. A miniszterelnök azután információkat kért Petrescu Comnen berlini román követtől.

Bledben megkezdődött a kisantant külügyminisztereinek konferenciája

Belgrad, augusztus 29. Bledben megkezdődött a kisantant külügyminisztereinek konferenciája. Az Intransigeant szerint a bledi konferencia ellenszolgálatások ellenében hozzájárulását adja a lefegyverzett kis államok újrafegyverkezéséhez. Belgrádi jelentés szerint Benes ma érkezett meg Bledbe. Titulescu Bad Gasteinből már tegnap megérkezett. A csehszlovák külügyminiszter megérkezése után a Belvedere szállóban megkezdődött a külügyminiszterek konferenciája.

Bled, augusztus 29. (Rador.) A kisantant

tanácsának konferenciája ma délelőtt 10.30 órakor vette kezdetét. Az ülés 12.30 óráig tartott. A három miniszter megtárgyalta a nemzetközi politika aktuális problémáit, majd látogatást tettek Pál hercegnél bohinjai kastélyában. A folytatolagos ülés délután került sor.

Bled, augusztus 29. (Rador.) Guranescu belgrádi román követet Pál régensherceg a Jugoszláv Korona-rend nagykeresztjével tüntette ki.